Nr. 359 Sobota 17 Grudnia 1938 r. Rocznik XLV.

Redakcja i Administracja
Warszawa
ul. Warecka 7 — Tel. 5.06.70

Kraków
ul. Św. Tomasza 11-a
Telefon 103.10

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTJI SOCJALISTYCZNEJ

WYCHODZI CODZIENNIE RANO

WYDAWCA: RADA NACZELNA P. P. S.

Cena 10 groszy za numer
Miesięcznie złotych 2.50
Zagranicą złotych 5.60

Konto P.K.O. w Warszawie Nr. 29.129
Pocztowe Przekazy Rozrachunkowe
Urząd Pocztowy Warszawa I Kartoteka N. 188

Warunki prenumeraty: w Krakowie z odnoszeniem miesięcznie zł. 2.50, na prowincji miesięcznie zł. 2.50, zagranicą zł. 5.60. Za zmianę adresu 50 gr.
Ceny ogłoszeń: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 80, zwyczajne gr. 40, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr 30, drobne za wyraz 20 gr. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatnie. Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń tekstowych i zwyczajnych 6-cio szpaltowy. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.

Chora partia

W obecnej akcji wyborczej do Rady Miejskiej endecy prowadzą robotę cichą, mało na zewnątrz widoczną, agitując przeważnie po domach i mieszkaniach. M. in. rozsyłają ulotki, w których w sposób zwięzły przedstawiają swój program polityczny, a raczej swe polityczne wyznanie wiary. Endecy nie bawią się w subtelności, lecz poprostu obrzucają czytelnika kamieniami słów, jakby go mieli za kukłę czy bałwana. Warto poświęcić nieco uwagi tej ulotce, jako dokumentowi epoki, którą przeżywamy.

Ulotka nosi tytuł: „Do czego dąży Obóz Narodowy w Polsce". Dowiadujemy się na samym wstępie, że istnieje Obóz Narodowy, zorganizowany w Stronnictwie Narodowym. Czym jest ten Obóz i jaki jest jego stosunek do Stronnictwa — ulotka nie podaje. Endecja więc na starość się rozdwoiła.

Jako swój cel Obóz - Stronnictwo wymienia: wielką, katolicką, narodową Polskę. W sformułowaniu tym uderza to, że Polska katolicka jest dla endecji dopiero celem, czyli, że obecna Polska katolicką jeszcze nie jest. Możeby tak duchowieństwo katolickie, licznie przecież reprezentowane w Obozie-Stronnictwie zażądało bliższych co do tego wyjaśnień?

Następnie ulotka wylicza, czego Polsce potrzeba, by była wielką, katolicką i narodową. Potrzeba spełnienia 7 warunków. Pierwszy — to potężna siła wojskowa, ostatni — wysoka kultura umysłowa, rozwój sztuki i nauki narodowej. Pośrodku mamy rodzynek — mianowicie postulat „upowszechnienia własności", które nastąpi, kiedy „ZNIKNIE WIELKI KAPITAŁ". Czy wielki kapitał sam ma zniknąć, czy też endecy chcą się do tego przyczynić — nie wiadomo. W każdym razie ostrożność nie zawadzi i panowie wielcy kapitaliści, których przecież nie brak w Obozie - Stronnictwie, winni się mieć na baczności, endecy bowiem przemawiają tu JAK NAJCZYSTSZĄ ŻYDO - KOMUNA: upowszechnienie własności czy wywłaszczenie właścicieli — brzmi to diablo do siebie podobnie.

Dalej ulotka zapewnia, że w dążeniu do tych siedmiu celów, Obóz - Stronnictwo uważa „wiarę i Kościół Katolicki za najwyższe dobro narodu i za nieomylny drogowskaz". I ażeby pokazać, jak dalece endecja liczy się z wskazaniami Kościoła, ulotka tuż wylicza tych, kogo Obóz - Stronnictwo uważa za swych wrogów, którym „wypowiedziało walkę na śmierć i życie". Tymi śmiertelnymi wrogami są. Żydzi, masoni, SOCJALIŚCI i komuniści.

Między Obozem - Stronnictwem a jego „śmiertelnymi wrogami" istnieją jeszcze organizacje „POŚREDNIE", do których ulotka zalicza, OZN, Stronnictwo Pracy, Unię Zw. Zaw. Prac. Umysł. i ONR. Wszystkie te grupy — twierdzi ulotka — łączy jeden cel, mianowicie „bezwzględna walka" z Obozem - Stronnictwem.

Tych „pośredników" ulotka traktuje całkiem pogardliwie. Posłuchajmy:

„Oświadczamy publicznie — głosi ulotka — TCHÓRZE, USTĄPCIE Z POLA WALKI! — WŁASNY INTERES MACIE NA WZGLĘDZIE I DLA WŁASNEGO INTERESU ROZBIJACIE JEDNOŚĆ NARODU. SŁUŻYCIE SOCJALISTOM, KOMUNISTOM MASONERII I ŻYDOM!"

TO SIĘ NAZYWA MÓWIĆ NARODOWO I PO KATOLICKU! Nareszcie i OZN. i ONR. wiedzą całą o sobie prawdę: służą żydom i komunistom. Nie pomogło nawet rozwiązanie masonerii, gdyż ulotka endecka, kierująca się — jak powiada — drogowskazami wiary i Kościoła, wie chyba co mówi, gdy zarzuca OZN-owi SŁUŻBĘ MASONERII.

Czy endecy, bombardując czytelnika takimi pociskami demagogii, nie zdają sobie sprawy z efektów tego rodzaju „uświadamiania".

(jmb.).

Przed wyborami do samorządów

Głosy opinii

Coraz bardziej zbliża się dzień 18 grudnia. Już jest całkiem blisko... Ale OZNizująca prasa wystrzelała już wszystkie swoje (nieliczne) naboje i dalszych argumentów nie posiada. To też „Kur. Poranny" milczy. Tylko „G. Polska" wychwala finasową gospodarkę m. Warszawy w wyszukanych superlatywach. Np.:

> Rezultaty jej i jej metody tym bardziej zasługują na uwagę, że nie była to żadna „polityka cudów", tylko po prostu rzetelna, dobra, *solidna polityka finansowa* i polityka gospodarcza. I w tym bardziej interesującym świetle ukazują się *rządy partyjne* z przed roku 1934, które nie potrafiły jakoś wpaść na trop tej dobrej i rzetelnej, ale przecież w zasadzie prostej polityki.

A więc chodzi — raz jeszcze — o obrachunek z „partiami". Bo OZN. — to nie partia, broń Boże! A co do finansów, to naturalnie polityka finansowa Warszawy cieszyła się specjalną *protekcją*. „Głos Narodu" nawet coś napomyka, jak gdyby grozi, że „partyjny" (nie OZN-owy) samorząd może nie dostać pożyczek z B. G. K... A wreszcie co do „solidności" gospodarki miejskiej Warszawy, piszemy o niej na innym miejscu, w związku z pracami komisji rewizyjnej. Czytelnik wie, jak trudno coś napisać na ten temat w znanych warunkach.

O ile warszawska OZN-owa prasa zachowała się wczoraj względnie spokojnie, o tyle nagle histerycznie cisnął się na socjalistów krakowski „IKC." we wstępnym artykule p. t. *„Nie będzie w Polsce czerwonych ratuszów!"* Widać, że *STRACH* przed naszymi dzielnymi towarzyszami w Krakowie jest wielki. „Kurierek" grozi, że socjaliści będą inicjować *NADMIERNE INWESTYCJE:*

> Z pieniędzy, wypompowanych z ludności i z lekkomyślnie zaciąganych długów publicznych rozbudowują różne etatystyczne przedsiębiorstwa, *finansują różne akcje budowlane, spółdzielcze* itd., które po tym stają się ciężarem dla miasta, dla jego finansów, dla kieszeni obywateli.

Zabawna logika! Z jednej strony („Gazeta Polska", jak widzieliśmy powyżej) chwali się OZN-owe rządy i prez. Starzyńskiego za dzielne wielkie inwestowanie, a przed socjalistami się przestrzega, że zajmą się inwestycjami! Zresztą inwestycje — to także *walka z bezrobociem!*

„IKC." przy tej sposobności ośmiela się przytaczać (odstraszający jego zdaniem) przykład socjalistycznej gospodarki w dawnym *WIEDNIU:*

> Czyż trzeba sięgać do przykładów zbyt odległych? Przypomnijmy sobie niedawno jeszcze rządy socjalistów na ratuszu wiedeńskim. Czegóż tam dokonali czerwoni władcy wraz z dyktatorem finansowym Breitnerem na czele?
>
> Stan średni w Wiedniu cierpiał nędzę, *własność nieruchoma (!)* doprowadzona została do ruiny, *magistrat skupywał za bezcen setki i tysiące kamienic (!)*. Z fantastycznie wysokich opłat miejskich, pobieranych od sklepów, warsztatów, hoteli, restauracyj i t. d., budowano olbrzymie *bloki mieszkalne* i t. d.

UWAGA, DROGI CZYTELNIKU! To bardzo pouczający ustęp! Jak widzimy z niego, IKC-owi *CHODZI O OBRONĘ KAMIENICZNIKÓW, O OBRONĘ LUKSUSU!* Bo to istotnie tow. Breitner nakładał podatki na kamieniczników i na luksus (np. restauracyjny), i za te pieniądze *BUDOWAŁ MIESZKANIA DLA ROBOTNIKÓW*. Te same, które później, w lutym 1934 r. zburzył Fey ogniem armatnim!

„Kurierek", co się zowie, *wpadł*. Takie argumenty winny *ZACHĘCIĆ* wszystkich ludzi pracy do głosowania na listę socjalistyczną!

Na zakończenie — informacje o wyborach gromadzkich w Lubelskim. OZN-owa prasa uroczyście obwieściła światu, że przyniosły zwycięstwo OZN-owi. Wiadomo, OZN. lubi inkasować (po partyjnicku) wszystko do swej partyjnej kasy. Ale „Głos Lubelski" wyjaśnia, że było inaczej.

> A tymczasem *nic podobnego*. W bardzo wielu miejscowościach wybory odbyły się *apolitycznie*, to znaczy, że wieś na ogólnym zebraniu ustaliła zbiorowo *jedną jedyną listę kandydatów* i jest fikcją zaliczać te mandaty na rzecz Ozonu, bo przygniatająca większość radnych gromadzkich, którzy z tych list wyszli, *nic w ogóle wspólnego z Ozonem nie ma*. Najlepiej będą o tym wiedzieli nasi czytelnicy na wsi, którzy wybory gromadzkie obserwują z bliska.

A więc legenda o „zwycięstwie" OZN. na Lubelszczyźnie pryska. Mój Boże, jeszcze jedna legenda! To samo na Pomorzu. „Kur. Poznański" kpi sobie z *„matematycznych sztuczek"* OZN-u i pisze tak:

> Nic nie zdoła zmienić faktu, że „Ozon" wszędzie tam, gdzie występował samodzielnie (Tuchola. Chełmża itd.), poniósł *zupełną klęskę* i że także w ogólnej sumie mandatów we wspomnianych 11 miastach Pomorza uzyskał bardzo nikłą ilość, bo *zaledwie 17 proc.*

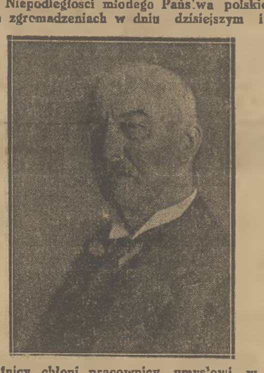
ZALEDWIE 17 PROCENT. Oto właściwa miara dla OZN-u. 17 procent. A jeszcze niedawno inkasował sobie spokojnie (przy wyborach sejmowych) aż 67%...

K. Cz.

GABRIEL NARUTOWICZ

Dziś mija lat 16-cie od chwili zamordowania pierwszego Prezydenta Polski, Gabriela Narutowicza. Pierwszego Prezydenta Polski Niepodległej; człowieka nauki; demokraty.

Cały lud polski, cała demokracja polska składa hołd pamięci Tego, który był pierwszym wybranym naczelnym wyrazicielem Niepodległości młodego Państwa polskiego. Na wszystkich zgromadzeniach w dniu dzisiejszym i najbliższych robotnicy, chłopi, pracownicy umysłowi w serdecznych słowach przypomną sobie piękną postać pierwszego Prezydenta. Robotnicy Krakowa urządzają wiec pod hasłem: „Nie zapomnimy"...

Zbrodnia była bezmierna. Wiemy, z jakich kół, z jakiego środowiska, z jakiej osobliwej ideologii wyszedł morderca, Eligiusz Niewiadomski.. „Niewiadomszczyzna" stała się synonimem reakcyjnych, ciemnych sił, spiskujących w ukryciu i nie cofających się przed niczym. Nazywają siebie „narodowcami" — by trudniej było zgadnąć, by łatwiej było ukryć istotę rzeczy.

Dziś, gdy walka o demokrację w Polsce wciąż trwa, wciąż znajduje się na porządku dziennym, — ze szczególną sympatią wspominamy Tego, kto był człowiekiem wielkiej, głębokiej kultury demokratycznej.

CZEŚĆ JEGO PAMIĘCI!

Niemcy chcą zniszczyć kościół

Niebywały projekt

ustawy antykościelnej w Rzeszy

Londyński korespondent „Kuriera Warszawskiego" donosi:

Korespondenci angielscy z Berlina nadsyłają niepokojące informacje o zamierzonym w Niemczech nowym ustawodawstwie, zwróconym przeciwko Kościołowi katolickiemu, które minister dla spraw Kościoła Kerl przedstawi Reichstagowi w niedalekiej przysziości.

Projekt rządowy przewiduje:

1) anulowanie konkordatu z r. 1933;

2) zakaz propagandy religijnej w Niemczech, przyczym do propagandy zaliczone będą procesie i pielgrzymki;

3) zakaz bezpośredniego komunikowania się episkopatu niemieckiego z Watykanem (cała korespondencja będzie musiała iść za pośrednictwem urzędów niemieckich;

4) zakaz dla zakonów zajmowania się szkołami i szpitalami;

5) zakaz zbierania ofiar na rzecz Kościoła;

6) zakaz chrztu dla Żydów.

Wprowadzenie tego rodzaju ustawodawstwa oznaczałoby całkowite wyeliminowanie Kościoła z życia narodowego.

W imię Socjalizmu, Demokracji i Wolności, w imię obrony niepodległości Rzeczypospolitej,

którą zapewnia wysiłek Polski pracującej

Głosujemy w dn, 18 Grudnia

na listy PPS i Klasowych Związków Zawodowych

w miejscowościach następujących:

1) Warszawa.
2) Łódź.
3) Kraków.
4) Chrzanów.
5) Trzebinia.
6) Krzeszowice.
7) Szczakowa.
8) Jaworzno.
9) Bydgoszcz.
10) Inowrocław.
11) Poznań.
12) Jarocin.
13) Oborniki.
14) Wągrowiec.
15) Pleszow.
16) Leszno (poznańskie).
17) Grudziądz.
18) Nowe.
19) Nowe Miasto.
20) Brodnica.
21) Działdowo.
22) Chełmno.
23) Świecie.
24) Toruń.
25) Ostrów Wielkopolski.

Sprawa tow. dr. Bolesława Drobnera

w Sądzie Najwyższym

W dniu dzisiejszym odbędzie się w Sądzie Najwyższym rozprawa kasacyjna w sprawie tow. dr. B. Drobnera. Tow. Drobner skazany został wyrokiem Sądu Okręgowego z udziałem przysięgłych na 3 lata więzienia.

Od wyroku tego odwołał się prokurator i obrona.

Bronić będą adwokaci tow. tow.: dr. Ignacy Aleksandrowicz (z Krakowa) i Ludwik Cohn.

Zagadnienie emigracji żydowskiej

LONDYN (ATE). W Izbie Lordów lord Marley poruszył sprawę uchodźców żydowskich i zapytywał Rząd, jakie kroki zostały podjęte, by przyjść z pomocą uchodźcom nie tylko z Niemiec, ale i z innych państw. Zdaniem lorda Marley, Rząd nie powinien tej sprawy rozpatrywać na płaszczyźnie dobroczynności, lecz z punktu widzenia interesów Imperium Brytyjskiego, którego niezamieszkane obszary domagają się gwałtownie osadnictwa. Lord Marley zażądał w szczególności informacji co do położenia uchodźców, którzy obozują na granicy między Polską a Niemcami.

Lord Marley domagał się, aby Rząd podjął starania za pośrednictwem dr. Schachta, by Rząd niemiecki pozwolił uchodźcom niemieckim zabierać ze sobą choć część swych majątków i wysunął propozycję, by Rząd angielski dał pożyczkę, umożliwiającą osiedlanie uchodźców na wielką skalę.

W imieniu Rządu odpowiedział lord Plymouth, który zapewnił Izbę, że Rząd zdaje sobie sprawę z nagłości zagadnienia emigracji żydowskiej, jednak jest ono zagadnieniem światowym i może być jedynie rozwiązane w drodze kooperacji międzynarodowej. Szybkość rozwiązania zależy w dużym stopniu od gotowości krajów, z których Żydzi pochodzą, ułatwienia im emigracji. Lord Plymouth wskazał na dotychczasową działalność Rządu na rzecz uchodźców i zapowiedział, że Rząd zgodził się na wpuszczenie do Anglii wielu tysięcy dzieci żydowskich. W zakończeniu mówca zapowiedział szczegółowe zbadanie możliwości w Guyanie brytyjskiej osiedlenia Żydów na wielką skalę.

FANTASTYCZNA POGŁOSKA

LONDYN, (ATE). Wobec pogłosek, że przyjazd dra Schachta do Londynu pozostaje w związku z zamierzonym jakoby przekazaniem sum zebranych w Londynie na fundusz lorda Baldwina pomocy uchodźcom żydowskim z Niemiec Rządowi niemieckiemu, celem skłonienia Niemiec do udzielenia ułatwień emigrantom żydowskim, zarząd naczelny funduszu lorda Baldwina kategorycznie zaprzeczył tym pogłoskom, stwierdzając, że zebrany fundusz użyty będzie dla udzielenia pomocy uchodźcom po opuszczeniu przez nich terytorium niemieckiego.

SPRZECIW ARABÓW

LONDYN, (AET). Minister kolonii Malcolm Mac Donald oświadczył w Izbie Gmin w odpowiedzi na interpelację, że Rząd angielski nie mógł wyrazić zgody na natychmiastową imigrację 10.000 Żydów do Palestyny. Minister zaznaczył, że ze strony arabskiej poczynione zostały kroki w sprawie całkowitego przerwania imigracji żydowskiej do Palestyny, podczas trwania obrad konferencji „okrągłego stołu". Rząd angielski przywiązuje wielką wagę do obrad tej konferencji, która ma się zebrać w przyszłym miesiącu.

Francja nie ustąpi ani cala ziemi Włochom

Mowa ministra Bonneta

PARYŻ, (PAT). Po posiedzeniu Komisji spraw zagranicznych Izby Deputowanych, w czasie które go wygłosił przemówienie min. Bonnet, agencja Havasa ogłosiła następujący komunikat: Minister Bonnet, wyraził żywe zadowolenie z szerokich podstaw, na jakich oparta jest solidarność, kierująca współpracą francusko - angielską zarówno w sprawach obrony narodowej jak i akcji dyplomatycznej. Minister Bonnet podkreślił, ŻE NIGDY DOTĄD POROZUMIENIE Z WIELKĄ BRYTANIĄ NIE BYŁO TAK MOCNE, JAK DZIŚ, i przypomniał przy tej okazji wczorajszą deklarację premiera brytyjskiego, w której zapewnił on, że stosunki francusko - angielskie — „są tak szerokie, że przekraczają zwykłe zobowiązania prawne, gdyż są oparte na identyczności interesów".

Następnie minister Bonnet powtórzył słowa deklaracji ministra Delbosa z grudnia 1936, wygłoszonej przed Izbą Deputowanych, które uznaje za swoje i Rządu: „Oświadczam w imieniu Rządu, że wszystkie siły Francji na ziemi, morzu i w powietrzu zostaną natychmiast użyte w obronie Wielkiej Brytanii w wypadku niesprowokowanej agresji". Mówiąc o stosunkach z Niemcami, minister Bonnet podkreślił znaczenie deklaracji francusko - niemieckiej, która uznając formalnie wspólne granice i czyniąc wszelkie zastrzeżenia co do stosunków z państwami trzeciemi, pozwala na rozwinięcie wzajemnych stosunków politycznych i gospodarczych pomiędzy obu krajami i posłuży dla dobra wzajemnych interesów i dla sprawy ogólnego pokoju. Minister Bonnet przypomina, że w deklaracjach prasowych ministra Spraw Zagranicznych Francji i Niemiec wyrażone zostało przekonanie, iż pomiędzy obu krajami nie ma żadnych różnic zasadniczych, które mogłyby naruszyć pokojową podstawę wzajemnych stosunków.

W dalszym ciągu komunikat przytacza ustęp przemówienia ministra Bonnet, dotyczący stosunków z Włochami: Sprawa stosunków francusko - włoskich była również przedmiotem badań. Minister przypomniał niektóre okoliczności z zajść, jakie ostatnio zdarzyły się w wielu miastach włoskich i wskazał na konsekwencje dyplomatyczne, jakie zajścia te pociągnęły za sobą. Naszemu ambasadorowi w Rzymie — mówił minister Bonnet — minister Spraw Zagranicznych Włoch odpowiedział, iż Rząd włoski nie bierze odpowiedzialności za okrzyki wznoszone zarówno w parlamencie jak i na ulicy. OKRZYKI TE NIE POWINNY BYĆ W ŻADNYM WYPADKU UWAŻANE ZA WYRAZ POLITYKI RZĄDU. Politykę tę należy osądzać wyłącznie na podstawie deklaracyj samego Duce, lub jego ministra Spraw Zagranicznych.

Przemówienie swoje minister Bonnet zakończył oświadczeniem: Nie należy mieć żadnych wątpliwości. FRANCJA NIE ZGODZI SIĘ NIGDY NA USTĄPIENIE CHOĆBY JEDNEGO CALA SWEGO TERYTORIUM WŁOCHOM I WSZELKIE USIŁOWANIA, ZMIERZAJĄCE W TYM KIERUNKU MOGĄ PROWADZIĆ TYLKO DO KONFLIKTU ZBROJNEGO.

W końcu komunikat streszcza główne wytyczne omówionego przez ministra Bonnet planu pomocy uchodźcom, który ma się opierać na następujących punktach: 1) utworzenie pewnej liczby ośrodków dla uchodźców w koloniach francuskich, 2) zezwolenie na przyjęcie pewnej liczby uchodźców w rozmiarach takich, jak to uczynią Anglia i Stany Zjednoczone, 3) organizacja komitetu specjalnego dla przyjęcia dzieci uchodźców.

Kto podburza Arabów w Palestynie

LONDYN, (ATE). W odpowiedzi na interpelację posła liberalnego Mandera czy Rząd posiada informacje o działalności Niemców w Palestynie, szczególnie o zasilaniu organizacji arabskich funduszami i o drukowaniu antysemickiej propagandy po arabsku i rozpowszechnianiu jej w Palestynie i Egipcie, wiceminister Spraw Zagranicznych Butler oświadczył, że nie może wyjawiać informacji, jakie Rząd otrzymał w tych sprawach, zastrzega się jednak, że informacje te nie potwierdzają wszystkich raportów prasowych, jakie pojawiły się w tej sprawie.

Wniosek o votum nieufności dla Rządu Chamberlaina

LONDYN, (ATE). Frakcja parlamentarna Labour Party zgłosiła do Izby Gmin wniosek o wyrażenie Rządowi nieufności. Wniosek brzmi: „Izba nie ma zaufania do polityki zagranicznej rządu J.K.M." Debata nad wnioskiem odbędzie się w przyszły poniedziałek.

Chamberlain rozzuchwalił Niemców

Teraz zbiera owoce swej ustępliwości

LONDYN (PAT). Cała prasa brytyjska przywiązuje wielkie znaczenie do przemówienia Chamberlaina, wygłoszonego we wtorek wieczorem. Z nielicznymi wyjątkami wszystkie dzienniki aprobują całkowicie stanowisko premiera. Cała prasa podkreśla jego potępienie prasy niemieckiej za ataki na brytyjskich mężów stanu. Nieobecność przedstawicieli prasy niemieckiej i niemieckich dyplomatów na obiedzie jest podkreślona w nagłówkach i krytykowana.

„Times" pisze: Chamberlain nikomu nie rzucił wyzwania i nie dąży do nagłych rozwiązań kłopotów światowych. Polityka jest i pozostaje nadal taką, jaką była ujęta w poprzednich deklaracjach. Jednocześnie jednak polityka dozbrojenia musi rozwijać się nadal. Nie oznacza to wcale, iż Anglicy są usposobieni wojowniczo i nie stanowi zarzutu tego rodzaju przeciwko obcym krajom. Premier uznaje jedynie potrzebę, iż w świecie liczyć się należy przede wszystkim z siłą. Żyjemy w uzbrojonym świecie i dopóki wszystkie narody nie przekonają się, iż lepiej znaleźć inną drogę, będziemy musieli nadal się zbroić.

„Daily Telegraph" pisze: Układ Chamberlain — Hitler był proklamowany jako zwycięstwo polityki uspokojenia, ale następstwa jego przedstawiają się raczej jako porażka. Trzeba być wielkim optymistą, ażeby móc dopatrywać się w nim zachęty i pociechy. Nie też dziwnego, iż opinia publiczna zaczyna odczuwać potrzebę innych porozumień, które mogłyby stanowić poważny przyczynek do usunięcia wojny. *Przekonanie premiera, iż jesteśmy już dostatecznie silni, aby wypełnić nasze zobowiązania wobec imperium i sojuszników, spotkało się z radosnym przyjęciem. Należy nie tylko być mocnym, ale trzeba, żeby i świat o tym wiedział.*

Prasa prowincjonalna niemniej obszernie komentuje mowę Chamberlaina. „Birmingham Post" zapytuje, w jaki sposób może być osiągnięte porozumienie i wzajemne zrozumienie, jeżeli niemieccy dziennikarze nie pozwalają na wypowiedzenie tego, co Anglik myśli o ich działalności.

Pielgrzymka wasalów do Berlina

BERLIN (PAT). Jak donoszą z tutejszych kół dyplomatycznych, wizyty węgierskiego ministra Spraw Zagranicznych hr. Csaky oraz czechosłowackiego min. Spr. Zagr. Chvalkovsky'ego w Berlinie nastąpią dopiero z początkiem przyszłego roku.

Wyrok na Plewicka

20 lat robót przymusowych

PARYŻ, (ATE). Sąd przysięgłych departamentu Sekwany skazał Plewicka. Skobinnową na 20 lat robót przymusowych oraz zakazu pobytu na terytorium francuskim w przeciągu lat 10ciu.

Na pytanie w sprawie winy oskarżonej wszyscy przysięgli odpowiedzieli twierdząco.

Wojenny budżet Włoch

RZYM, (ATE). Włoska rada ministrów przyjęła preliminarz budżetowy na rok budżetowy 39-40. Preliminarz ten przewiduje po stronie dochodów 24.561 milionów lirów, po stronie wydatków 29.319 milionów lirów, tak że niedobór wynosi 4.758 milionów lirów.

Równocześnie uchwalono dla pełniejszego przeprowadzenia „nieodzownych" na skutek obecnej sytuacji zbrojeń nadzwyczajną dotację w wysokości 10 milionów lirów.

W przyszłym roku budżetowym ogólne wydatki preliminowane na wojsko, marynarkę oraz lotnictwo, wynoszą 8.276 milionów lirów, t. zn. o 2.426 milionów lirów więcej, aniżeli w bieżącym roku budżetowym.

Kwota ta uważana jest jako pierwsza transza nowych nadzwyczajnych kredytów zbrojeniowych w wysokości 10 milionów lirów.

Złóż grosz ofiarny na Pomoc Zimową.

Wynik wyborów w Kłajpedzie

BERLIN, (PAT). Według wiadomości ze źródeł niemieckich, wyniki wyborów do sejmiku kłajpedzkiego przedstawiają się jak następuje: na listę niemiecką padło 57.646 głosów, a na listy litewskie 13.086 głosów. Lista Niemców kłajpedzkich uzyskała ogółem 81.5 procent oddanych głosów.

Bombardowanie Walencji

WALENCJA, (PAT). W środę o godz. 11 pięć samolotów gen. Franco bombardowało port i okoliczne dzielnice Walencji. Jest pięciu zabitych i siedmiu rannych. Molo i składy portowe zostały uszkodzone.

LONDYN, (PAT). — W czasie wczorajszego bombardowania Walencji przez samoloty gen. Franco, trafiony został angielski statek węglowy „Stanholm", który doznał uszkodzeń.

Nadzwyczajny Kongres Socjalistów francuskich

zbierze się we święta

PARYŻ, (PAT). Na ostatnim posiedzeniu stałej komisji administracyjnej Partii Socjalistycznej postanowiono, iż nadzwyczajny kongres partyjny odbędzie się w dn. 24, 25 i 26 grudnia w Montrouge pod Paryżem. Tematem obrad mi. in. będą sprawy polityki wewnętrznej i zdaje się nie ulegać wątpliwości, że kongres zaaprobuje jednogłośnie stanowisko swej reprezentacji parlamentarnej w stosunku do Rządu Daladier. Głównym jednak celem kongresu mają być wielkie zagadnienia polityki międzynarodowej. Jak słychać, kongresowi przedłożone będą do uchwalenia trzy rezolucje, a zatem po raz pierwszy od wielu lat Blum i Paul Faure, sekretarz generalny Partii, nie przedłożą jednej deklaracji większości kongresu.

Pełnomocnictwa dla Rządu Berana

PRAGA (PAT). Na posiedzeniu Sejmu czechosłowackiego 148 głosami na 164 głosujących został uchwalony, po wprowadzeniu pewnych zmian rządowy projekt ustawy o pełnomocnictwach. Jak wiadomo, pierwotny projekt Rządu gen. Syrovy'ego spotkał się ze stanowczym sprzeciwem Słowaków. Ustawa obowiązywać ma 2 lata.

Amnestia nie obejmie Schuschnigga

WIEDEŃ (PAT). Na konferencji dla dziennikarzy zagranicznych w tutejszym urzędzie propagandy Rzeszy oświadczono oficjalnie, że ewentualna amnestia polityczna w Austrii nie obejmie osoby kanclerza Schuschnigga.

W odniesieniu do sprawy konfiskat mienia kościelnego oświadczono dziennikarzom że poza jedynym wypadkiem rzeczywistej konfiskaty, chodziło o zajęcie 100 klasztorów, które były swego czasu własnością państwa, i obecnie zwrócone zostały Rządowi.

Wypadek cesarza Annamu

PARYŻ, (ATE). Z Sajgonu donoszą, że cesarz Annamu Bao Dai uległ wypadkowi podczas polowania w odległości 250 klm. od stolicy. Na miejsce wypadku wysłano samolot z lekarzem i medykamentami.

Ministerstwo kolonii w Paryżu potwierdza wiadomość o wypadku cesarza Annamu. Brak jest bliższych doniesień o wypadku, wiadomo jednak, że życiu cesarza nie grozi niebezpieczeństwo.

Odpowiedź Chamberlaina w sprawie Tunisu

LONDYN (PAT). Premier Chamberlain, zapytany w Izbie Gmin, czy wobec faktu, że Wielka Brytania jest sygnatariuszem konwencji z r. 1923, dotyczącej położenia obywateli brytyjskich w Tunisie, oraz wobec postanowień włosko-brytyjskiego porozumienia, zabezpieczającego status quo na Morzu Śródziemnym, Rząd brytyjski uczyni odpowiednie przedstawienia Rządowi włoskiemu, że w wypadku jakiejkolwiek agresji przeciwko Tunisowi Wielka Brytania nie pozostałaby obojętna, premier Chamberlain odpowiedział: „Zdaniem Rządu Jego Król. Mości, zobowiązanie poszanowania status quo na Morzu Śródziemnym, zawarte w porozumieniu włosko - brytyjskim, niewątpliwie dotyczy Tunisu. *Wszelka akcja, sprzeczna z postanowieniami tego porozumienia, musiałaby oczywiście wywołać bardzo poważne obiekcje Rządu brytyjskiego, który nie może w ogóle dopuścić możliwości tego rodzaju ataku, jaki sugeruje interpelacja".*

Wypadek lotniczy min. Rewaja

PRAGA, (PAT). Samolot, którym odbywał podróż z Huszta do Pragi min. Rządu Karpatoruskiego Rewaj zmuszony był do lądowania w pobliżu Żyliny. W czasie przymusowego lądowania, samolot został poważnie uszkodzony. Poza ministrem Rewajem i jego żoną, lecieli tym samolotem 2 urzędnicy skarbowi z Huszta. Załoga i pasażerowie ulegli ogólnemu potłuczeniu.

Pacjentka zmarła podczas zabiegu

Lekarz popełnił samobójstwo

We wtorek znaleziono w Warszawie na ulicy Prądzyńskiego na posesji Nr. 23 zwłoki kobiety. Policja wszczęła dochodzenie i ustaliła, że była to Maria Rudnicka, lat 27, urzędniczka, mężatka, zamieszkała stale w Sarnach, która ostatnio przybyła do Warszawy i zatrzymała się u swych rodziców, przy ul. Wolskiej Nr. 66.

W toku dochodzenia ustalono, że Rudnicka wyszła z mieszkania matki w poniedziałek i udała się do lekarza ginekologa, dr. Bolesława Hermana, zam. przy ul. Koszykowej Nr. 10, gdzie miała poddać się zabiegowi przerwania ciąży. Była ona w 6-ym miesiącu ciąży.

W środę rano dr. Herman w mieszkaniu swym popełnił samobójstwo, strzelając z rewolweru w klatkę piersiową.

W międzyczasie policja ustaliła, że zwłoki Rudnickiej zostały przewiezione w nocy taksówką z mieszkania dr. Hermana i porzucone na placu, przy ul. Prądzyńskiego. Gdy wywiadowcy Urzędu Śledczego przybyli do mieszkania na ul. Koszykową, lekarz już nie żył.

Z polecenia sędziego śledczego mieszkanie opieczętowano. Dr. Herman zajmował 5-pokojowe luksusowo urządzone mieszkanie. Za mieszkanie płacił 500 zł. miesięcznie. Dr. Herman zdawał sobie sprawę, że — policja jest na jego tropie, a ponieważ toczyło się przeciw niemu dochodzenie w związku z innym śmiertelnym wypadkiem tego samego typu, pozbawił się życia.

Zwłoki Rudnickiej przewieziono do prosektorium. Należy przypuszczać, że Rudnicka zmarła w gabinecie dr. Hermana wskutek zbyt silnej dawki narkozy. Na ustach zmarłej stwierdzono oparzenia. Również sekcja ustali, czy oparzenia powstały przy ratowaniu Rudnickiej, czy też dr. Herman rozmyślnie poparzył usta, chcąc w ten sposób upozorować samobójstwo.

Wybory samorządowe

Przeciwnicy listy socjalistycznej

List przy obecnych wyborach miejskich jest stosunkowo nie tak dużo. Bywało już i więcej. Jest trochę list dzikich, z którymi nikt się nie liczy. Są one przejawem wygórowanej ambicji jednostek i zgotują im niewątpliwie przykrą niespodziankę. Trzeba mieć autorytet nielada, aby iść w pojedynkę i wygrać. A w Polsce dzisiejszej niepodobna powołać się na nadmiar autorytetów.

Listy żydowskie uzyskają zapewne mniej głosów, niż przy zeszłych wyborach. Nie brak bowiem czynników, które usiłują Żydów nastraszyć. Może nadejdzie chwila, kiedy o różnych metodach straszenia można będzie swobodnie pomówić.

Z list polskich w większych miastach wystawiono listy pracowników i „Frakcji" Jaworowskiego. Pracownicy umieszczają na swych listach żywioły nader różnorodne, aż do członków OZN. włącznie. Można wątpić, czy ich głosy zaważyć mogą na szali odrębnych list. Ogromna ich większość oświadczy się za listami ugrupowań politycznych.

Co do członków „Frakcji", to niezawodnie duża ich liczba (mówię tu o ludziach dobrej wiary) po 10 latach odrębnego istnienia w ramach swej organizacji doszła do przekonania, że została wprowadzona w błąd, gdy jej tłumaczono, że P. P. S. rozpuści się w komunizmie i że można poza jej szeregami pracować z powodzeniem dla klasy robotniczej. Zrozumieli oni niezawodnie, że ci, którzy zewnątrz pchali ich do rozłamu, kuli oręż na klasę robotniczą, pozbawiając ją praw, i nie tylko politycznych; praw, o które chlubnie walczyła cała cywilizowana Europa XIX wieku. Rozumniejsi politycznie i niesfanatyzowani członkowie „Frakcji", zamiast oddawania głosów na listę własną, zupełnie beznadziejną, będą chyba woleli głosować w Warszawie na listę Nr. 2.

A inni? A trzy partie prawicy politycznej i społecznej? N. D. i jej wyrostek robaczkowy, ONR., różnią się od siebie tylko temperamentem, bo frazeologii „radykalnej" nikt nie bierze na serio, nauczony niewesołym przykładem zachodniego faszyzmu. Gdyby nie przepisana przez ustawę granica wieku wyborców (24 lat), można by ONR.-owi wróżyć, że może zdobędzie więcej mandatów i głosów od swej endeckiej macierzy.

Że różnice między N.D. (ściślej mówiąc, Stronnictwem Narodowym), a ONR. są mało dostrzegalne, nic w tym dziwnego. Ale nie napiszę chyba nic bardzo nowego, gdy zauważę, że istotnych różnic ideologicznych między Ozonem a N.D. też dopatrzeć się niełatwo. Jeszcze przed objawieniem się Ozonu ludzie przenikliwi widzieli tendencje w tym kierunku. Przypominam sobie pewną rozmowę, prowadzoną w kołach socjalistycznych w parę lat zaledwie po przewrocie majowym. Ktoś, kim powodowały dawne sentymenty do jednostek, usiłował, aczkolwiek słabo i bez przekonania, bronić taktyki sanacyjnej — przynajmniej w pewnych szczegółach. Różne wysuwane przezeń argumenty, łatwo były zbijane.

Wreszcie użył argumentu, jak mu się zdawało, ważkiego: „Ależ oni niszczą endecję!". I na to usłyszał krótką odpowiedź: „Tak, ale po to, aby samym stać się endecją". Było to zbyt śmiałe i może przedwczesne, więc wywołało liczne zastrzeżenia.

Gdy dziś czyta się afisze i plakaty przedwyborcze, to dochodzi się do przekonania, że ten, kto mówił: „Sami stali się endecją", był chyba przejęty wieszczym duchem. Te same argumenty, te same zwroty. Pisze się o narodzie, nie o państwie, jak za czasów B.B.W.R., i z podstawowego pojęcia narodu, rządzącego w państwie, wyciąga się wszelkie wnioski polityczne. Kto był na wiecach N. D. w roku 1905, ten niczego innego nie usłyszy. I tu i tam z wozów reklamowych słychać okrzyki: „Polska bez Żydów! Precz z Żydami! Wyrugujemy Żydów z Polski". Państwowy światopogląd, a wzór rzymski, należy już bezpowrotnie do przeszłości. Terminologii *„państwowej"* prawie nikt już nie używa — ani w szkole, ani na bankietach, ani na Wiejskiej. Coś się zmieniło. Kto się do kogo zbliżył: endecja do sanacji czy naodwrót, sam czytelnik osądzi.

Jan Cynarski-Krzesławski.

Samorząd m. st. Warszawy

Żądamy kontroli publicznej

nad finansami miejskimi

Zasłonę tajemnic gospodarki finansowej miasta częściowo uchyliła komisja rewizyjna m. st. Warszawy, powołana przez Ministerium Spraw Wewnętrznych.

Brak samorządu pozwolił komisarycznemu zarządowi miasta na dokonanie posunięć finansowych *które nigdy nie mogłyby się wydarzyć, gdyby istniała rzeczywista Rada Miejska, kontrolująca budżet i jego wykonanie.* Fakty podane przez Komisję Rewizyjną, są tak krzyczące, że komentarzy nie wymagają.

W sprawozdaniu z Wydziału Finansowego jasno i wyraźnie podnosi Komisja Rewizyjna systematyczne zmniejszanie wydatków na renowację przedsiębiorstw. O tych „oszczędnościach", które doprowadzić mogą do katastrofalnych następstw, komisja rewizyjna pisze.

„Gdyby się okazało, że dopuszczalna granica oszczędzania na renowację zostałaby przekroczona, należałoby takiej polityki finansowej jak najprędzej zaniechać. *Polityka taka zaciążyłaby niebawem b. silnie na finansach miejskich".*

Mamy więc tutaj niedwuznaczne ostrzeżenie, do czego prowadzi polityka komisaryczna, która czerpie pełną garścią fundusze potrzebne przedsiębiorstwom miejskim na wydatki nic wspólnego z przedsiębiorstwami nie mające. Powyższe twierdzenie nie jest oparte na jakichkolwiek domysłach lub pogłoskach. O faktach tych wiedzieliśmy od dawna. Informacje nasze w zupełności potwierdza sprawozdanie tejże komisji rewizyjnej z działalności Wydziału Personalnego Zarządu Miasta.

W sprawozdaniu tym wyraźnie stwierdzono, że fundusze czerpane z przedsiębiorstw idą na wydatki personalne innych wydziałów. Komisja rewizyjna mianowicie pisze:

„W związku z powiększonymi wydatkami na personel wydziału spraw ogólnych należy zwrócić uwagę, że w ostatnich czasach pensje trzydziestu kilku urzędników tego wydziału wypłacane są z budżetu przedsiębiorstw miejskich, a mianowicie: z tramwajów miejskich, z wodociągów i kanalizacji, z rzeźni i targowisk, aczkolwiek wspomniani urzędnicy nie mają nic wspólnego z pracą w wymienionych przedsiębiorstwach. Razem ci pracownicy z wydziału spraw ogólnych opłacani są przez przedsiębiorstwa miejskie na sumę zł. 176.537".

Komisja rewizyjna w protokule swoim stwierdza, że kasowanie etatów często jest fikcyjne, że na skasowane etaty często przyjmowani są pracownicy na nowo zaangażowani. *Ze sprawozdania komisji odnosi się wrażenie, że skasowanie etatów stanowiło pozór dla zwolnienia pracowników, widocznie komisarycznemu zarządowi miasta nie miłych. W sprawozdaniu mianowicie komisja rewizyjnej czytamy:*

„Wypadki takie nie należą niestety do wyjątkowych, a są nie dopuszczalne wobec pracowników, którzy nie dali powodu do zwolnienia ich na drodze przewidzianej obowiązującymi przepisami" (!!).

Tego rodzaju postępowanie powoduje oczywiście niczym nie usprawiedliwiony wydatek na odprawy i emerytury. Wydatek to dla miasta ciężki, a społecznie wysoce szkodliwy, jeżeli się zważy, że emerytuje się ludzi młodych. Komisja podaje liczbę tak zw. „młodych emerytów", których zwolniono do dnia 1 czerwca 1935 r., za który to okres komisja ogłosiła sprawozdanie. *T. zw. „młodych emerytów" komisja rewizyjna wykazała z imienia i z nazwiska 411, w wieku od lat 19 do 45. Cyfra to całkiem imponująca.*

Nic też dziwnego, że emerytury wykazują pod zarządem komisarycznym olbrzymie skoki. Na rok 1938/39 preliminuje się 14 milionów 940.000 zł. Trudno ustalić, czy preliminowana suma jest realna. Sądzić raczej należy, że nie. Bowiem cytowana komisja rewizyjna stwierdza, że jeszcze kilkuset pracowników czeka na załatwienie spraw emerytalnych. Ponadto rzeczoznawca komisji rewizyjnej ustala, że ogólna suma wypłacona emerytom w r. 1935/6 wyniesie około 15 miln. zł.

Podnieść należy, że komisja rewizyjna opublikowała tylko część dokumentów. *Obowiązkiem komisji rewizyjnej, powołanej przez nową, mamy nadzieję, naszą demokratyczną Radę Miejską, a więc czynnika niezależnego, będzie ujawnienie wszystkich dokumentów, przedstawienie gospodarki komisarycznej w dokładnym i rzeczywistym oświetleniu cyfr i faktów.*

ST. DUBOIS.

Przegląd prasy

MOWA CHAMBERLAINA.

Ostatnia mowa Chamberlaina swoimi silnymi akcentami antyniemieckimi zwróciła powszechną uwagę. HASŁO ZBROJEŃ w mowie dominuje. „Warsz. Dziennik Narodowy" powiada:

Chociaż w mowie premiera Chamberlaina znalazło się bardzo wiele akcentów pokojowych, chociaż dowodzi ona, że dotychczasowa linia polityki brytyjskiej nie uległa zmianie, to jednak łatwo się w niej dopatrzeć *nowego tonu*, którego brak było w dotychczasowych oficjalnych wystąpieniach angielskich. Ten nowy ton polega na stwierdzeniu *gotowości militarnej* Wielkiej Brytanii, której brak nadawał polityce angielskiej lat ostatnich swoiste piętno. Wobec rozszerzania i przyśpieszenia realizacji planu zbrojeń brytyjskich, piętno to zaciera się i polityka brytyjska nabiera *bardziej stanowczego charakteru.*

Ważny, bardzo ważny objaw. Będziemy o nim pisali obszernie.

„PLEBISCYT"?

OZNowa prasa przynajmniej do niedawna podkreślała, że wybory sejmowe były „plebiscytem", który wypadł pozytywnie dla OZNu. W „Czasie" prof. Gwiazdomorski obszernie dowodzi, że o żadnym „plebiscycie" mowy nie było. Przytacza cały szereg argumentów, między innymi —

Na to, aby odpowiedź, której społeczeństwo udziela przez plebiscyt, była prawdziwa, musi być głosowanie plebiscytowe tajne, a agitacja za opowiedzeniem się, czy to za jedną, czy za drugą alternatywą, musi być *conajmniej względnie swobodna*. W żadnym zaś razie nie może być agitacja za jedną z dwóch alternatyw *uważana za przestępstwo.*

Bardzo słusznie. Za plebiscyt będzie mógł uchodzić raczej dzień 18 grudnia — aczkolwiek i tu szanse wyrównane nie są.

JESZCZE JEDEN ROZŁAM?

Nowy „Dziennik Powszechny" donosi, że

„Nastąpił rozłam w b. organizacji Narodowo - Radykalnej. Z pod władzy dotychczasowego kierownictwa wyłamały się i odłączyły od organizacji: Narodowa Partia Robotnicza i Ruch Narodowo - Radykalny. Rozłam nastąpił po długotrwałych zatargach między kierownictwem organizacji, z p. *Bolesławem Piaseckim na czele*, a pp. Andrzejem Świetlickim i Bolesławem Świderskim".

A więc jeszcze jeden rozłam „narodowy"? Jedyna pociecha, że te rozłamy zawsze się odbywają w imię „jedności narodowej". Przez rozłamy do jedności! Dobre hasło.

ROZBUDOWANA BEREZA.

„Kurier Polski", prowadzący walkę z grupami (p.k. Wendy itd.), dążącymi przez krytykę planów min. Kwiatkowskiego do jeszcze większych inwestycyj, pisze tak:

Trafiła do naszych rąk wielka mapa, ilustrująca zamierzenia [illegible] rzeczników planów [illegible], *śmiałych i totalnych.*

Otóż na mapie tej rzuca się w oczy rzecz jedna. Jest nią znakomity rozwój *Berezy Kartuskiej:* w perspektywie lat trzydziestu miejscowość ta urasta do rzędu jednej z głównych stacyj kolejowych na ziemiach Rzeczypospolitej, łącząc wszystkie jej zakątki.

Jest to logiczne. Bo przecież zapotrzebowanie na obozy koncentracyjne *rośnie w parze z totalizowaniem życia.*

„PLAMA NA SUMIENIU".

Wczorajszy „Nasz Przegląd" nie wiadomo po co wyciąga dawną broszurę tow. Borskiego na temat emigracji żydowskiej. Obecnie, powiada, PPS odżegnywa się od tej broszury. Ale czy to trick wyborczy? i t. d.

„Zanadto szanujemy PPS, aby dopuścić z jej strony tak niskie pobudki".

Ciekawe, że „Warsz. Dziennik Narodowy" i „ABC." (także „Gazeta Polska") walczą z PPS. za brak antysemityzmu, a „Nasz Przegląd" nic nie ma lepszego do roboty od zastanawiania się na temat „tricków" i „niskich pobudek".

K. Cz.

Na linii Kanton-Hankou

Próby ofensywy japońskiej zakończyły się niepowodzeniem

Według doniesień komunikatu chińskiego walki na froncie centralnym po pewnym okresie ciszy rozgorzały na nowo. Inicjatywę podjęli Japończycy, stosując jednak ostrożną taktykę. Ataki na czołowe pozycje chińskie przeprowadzane są przez stosunkowo nie wielkie oddziały japońskie. Zdaniem chińskich obserwatorów wojskowych, podjęte obecnie działania mają na celu dokładne zapoznanie Japończyków z rozmieszczeniem sił chińskich — przed przejściem do jakiejś poważniejszej akcji.

Najsilniejsze walki rozgrywały się ostatnio na północny zachód od Hankou w okolicy Si-N'ang, albowiem na tym odcinku Chińczycy utrzymali swe pozycje pomimo ostrych natarć prowadzonych ze strony japońskiej. Natomiast w okolicy Tsishandian Chińczycy zmuszeni byli do wycofania się przed ogniem liczbowo i jakościowo znacznie wyżej stojącej artylerii japońskiej.

W północnej części prowincji Hupei oddziały chińskie przeprowadziły na odcinku frontowym Tstoszi — Tsehe energiczny atak na pozycje japońskie. Pomimo silnego oporu brygady japońskiej musiała ona się wycofać w kierunku południowym, Chińczycy zaś zajęli Tsaoszi.

Oficjalne źródła chińskie stwierdzają z frontu południowego, że ponowna próba wojsk japońskich podjęcia ofenzywy wzdłuż linii Kanton — Hankou skończyła się niepowodzeniem, albowiem wojska chińskie utrzymały zajmowane dotychczas pozycje.

Ofiarność pracowników Fabryki Czekolady Fuchs

Piękną i godną naśladowania inicjatywę podjęli pracownicy znanej Fabryki Czekolady Franciszek Fuchs i Synowie, którzy w sobotę po zajęciach udali się w delegacji do dyrekcji firmy, oświadczając, iż gotowi są pracować w godzinach dodatkowych z tym, że cały zarobek za pracę nadetatową w sobotę przeznaczony będzie na Fundusz Pomocy Zimowej.

Dyrekcja firmy Franciszek Fuchs i Synowie z radością poparła szlachetną inicjatywę swych pracowników, obiecując ze swej strony zaokrąglenie uzyskanej kwoty na ten wzniosły cel.

Spontaniczny odruch pracowników firmy Fuchs jest dowodem, ile może zdziałać solidarność i wysiłek naszych sfer pracowniczych.

Wstrzymana emigracja żydowska

do Palestyny

Brytyjski minister kolonii Mac Donald oświadczył w Izbie Gmin, że Rząd brytyjski nie może udzielić natychmiastowego zezwolenia na imigrację 10 tys. Żydów do Palestyny. Minister kolonii podkreślił, że należy odczekać najpierw planową na styczeń konferencję palestyńską, zanim poweźmie się jakąś decyzję w tej sprawie.

Katastrofy w kopalniach rumuńskich

W miejscowości Mislea pod Campiną (Bukowina) spłonął doszczętnie szyb naftowy towarzystwa „Romano Americana". Straty są bardzo znaczne, ofiar w ludziach na szczęście nie było.

W kopalni w miejscowości Anina wydarzyła się eksplozja, — wskutek której 5-ciu górników odniosło zagrażające życiu poparzenia.

Pierwsze oficjalne wystąpienie

Prezydenta Turcji

Prezydent Turcji Ismet Inonu, odbywający obecnie podróż po kraju, wygłosił w Kastamonu (Kastamuni), z okazji otwarcia kongresu regionalnego stronnictwa ludowego, dłuższe przemówienie.

Nawiązując do polityki wewnętrznej, prezydent podkreślił z naciskiem, że polityka ta będzie nadal oparta na zasadach laicyzmu, republikanizmu i nacjonalizmu i będzie dążyła do zapewnienia wszystkim obywatelom spokoju i bezpieczeństwa.

W dziedzinie zaś polityki międzynarodowej Turcja pozostanie wierna swym zobowiązaniom, — broniąc jednocześnie swych interesów. W tym celu Turcja będzie wzmagała swą obronę narodową.

Obrona morska Francji

Na posiedzeniu komisji marynarki wojennej francuskiej izby deputowanych minister Campinchi przedstawił szczegóły nowych konstrukcyj okrętowych, przewidywanych w programie rozbudowy na rok 1938 i w programie dodatkowym. Wykonanie tego programu, oświadczył minister Campinchi, doprowadzi do 700 000 ton okrętów w roku 1942.

W dniu 22 listopada rozpoczęto budowę lotniskowca „Joffre". Min. Campinchi podkreślił, że Rząd pragnie 80 proc. kredytów na cele marynarki przeznaczyć na rozbudowę sił liniowych i lotnictwa morskiego dla zabezpieczenia bezpieczeństwa morskich dróg Imperialnych Francji.

Pokwitowania

Na głodne dzieci Hiszpanii.
Syczewski E. z Wilna zł. 5.
Dla Robotniczego Komitetu Pomocy Uchodźcom Żydom z Niemiec.
Składa Warszawski Klub Kobiet Pracujących — zamiast kwiatów z okazji ślubu ob. Marii Pożaryskiej zł. 12.65.

Do dyspozycji Centr. Kom. Związków Zawodowych w myśl uchwały z dn. 14.VIII 1936 r.
T. D. zł. 5.
Na samorządowy Fundusz Wyborczy.
T. R. zł. 2.
B. G. zł. 5.
T. D. zł. 5.

Nie zapominaj o tych, którym zabrakło pracy i chleba.

Złóż ofiarę na Pomoc Zimową.

Inwestycje i poziom życiowy ludności

Polityka gospodarcza a polityka społeczna

Z wielką siłą wypłynęło dziś zagadnienie stosunku polityki gospodarczej do polityki socjalnej.

P. wicepremier Kwiatkowski podkreślił, że zbyt wielkie rozmiary planów inwestycyjnych nie mogą się obejść bez obniżenia *stopy życiowej szerokich mas.*

Tę samą myśl rozwija p. F. Z. w artykule *„Ikaca"*, krytykując przy tej okazji licytowanie się w planach inwestycyjnych, w wykonaniu programu uprzemysłowienia. Również *„Depesza"* zastanawia się nad zagadnieniem stosunku polityki gospodarczej do socjalnej.

Pismo to rozwija tezę ponętną i w zasadzie słuszną: między polityką gospodarczą a socjalną musi być harmonia, zgoda. Gdyby — wywodzi „Depesza" — przyznać pierwszeństwo polityce gospodarczej nad podziałem dochodu społecznego, to Ministerium Opieki Społecznej, stałoby się *departamentem Ministerium Skarbu czy też Przemysłu i Handlu.*

Ale czy w pewnych dziedzinach sprawy socjalne nie muszą górować? Jaki byłby sens polityki gospodarczej, któraby nie miała w swym założeniu *zabezpieczenia jakiego takiego poziomu życia milionowych rzesz ludności.*

Czyżby gospodarka miała być celem samym w sobie? Nie, jest środkiem, zmierzającym do zapewnienia jednostkom i grupom możliwości egzystowania. I nic dziwnego, że w czasach, gdy metoda liberalna zawodzi, gdy samo czynne procesy gospodarcze okazują się nieskuteczne, narówni z inicjatywą prywatną, ingerencja Państwa w życiu gospodarczym staje się co raz większą, a świadome kierownictwo wypierać zaczyna żywiołowość procesów gospodarczych.

Ten *służebny* charakter gospodarki ujawnia się w pełni, gdy chodzi o problem obrony kraju. „Depesza" stwierdza, że obronność jest postulatem,

„któremu polityka gospodarcza musi dziś w całości podporządkować..."

Otóż podkreślić należy z naciskiem, że jest pewne minimum z zakresu polityki społecznej, któremu również polityka gospodarcza musi się podporządkować. Tu należy wzgląd na zatrudnienie szerokich mas społeczeństwa pracującego, oraz ludzki poziom egzystencji zatrudnionych.

W artykule wspomnianym „Depesza" usiłuje tezę swą na temat — jak twierdzi — harmonii polityki gospodarczej i społecznej [illegible] zasadnić dwoma przykładami:

Pierwszy — to polityka „Frontu Ludowego" we Francji. Tu — twierdzi „Depesza" — problemy gospodarcze zostały podporządkowane socjalnym. Udział klasy pracującej w dochodzie społecznym zwiększył się, ale w większym stopniu zmniejszył się sam dochód. Min. Reynaud ma na celu przywrócenie owej harmonii... Francja nie może sobie pozwolić na luksus „eksperymentów".

Takie jest rozumowanie „Depeszy". Pomija ona fakt zasadniczy oto Francja, pod wpływem szerokiego jeszcze zasięgu tradycyjnej myśli mieszczańskiej nie mogła się zdobyć na kontrolę nad ruchem kapitałów, na to, co przeprowadziło tyle państw większych czy mniejszych. Plan Bluma, plan Marchandeau — oto próby wprowadzenia we Francji metod polityki gospodarczej, bardziej odpowiadającej wymogom chwili.

Tak więc — wada była nie po stronie polityki socjalnej, lecz gospodarczej.

Nie inaczej — i z drugim przykładem, na który się „Depesza" powołuje.

Mowa tu o polityce deflacji w Polsce. Zdaniem „Depeszy" zbankrutowała na odcinku płac (?) i świadczeń socjalnych. Zdaniem „Depeszy", deflacja w Polsce udałaby się, gdyby... obniżono płace.

I „Depesza" dodaje:

„Nie chcemy tutaj rozstrzygać zagadnienia, czy kilkudziesięcioprocentowa obniżka zarobków była [illegible]..."

Właśnie o to chodzi! Chodzi o to, czy klasa pracująca już i tak w czasie deflacji nie została obciążona do ostatnich granic...

Nam się zdaje, że polityka deflacji nie udała się dla tej bardzo prostej przyczyny, że *się udać nie mogła.* Czy udała się deflacja lavalowska we Francji? Czy w ogóle deflacja nie stwarza błędnego koła, w którym zniżka płac i zarobków przez redukcję zdolności nabywczej spycha co raz niżej gospodarkę krajową?

Te jednak uwagi historyczne okazały się jedynie przygrywką do ostatecznej konkluzji. „Depesza" ma poważne obawy,

„że ten brak harmonii pomiędzy polityką społeczną a gospodarczą istnieje do chwili obecnej..."

Przykładem służy „Depeszy" drobna i niezadowalająca postulatów górniczych zmiana płac w przemyśle węglowym...

Sytuacja w istocie dziwaczna! Oficjalna statystyka zarobków mówi nam o *przeciętnym* zarobku około 30 zł. tyg., o całych województwach, gdzie ta przeciętna wynosi 16, 17, a nawet 13 zł. tyg., o całych *gałęziach* przemysłu, gdzie robotnicy *przeciętnie* zarabiają kilkanaście zł. na tydzień! A tymczasem usiłuje się rozszerzać mniemanie, że w Polsce jest „przerost" polityki społecznej i przewaga względu na podział dochodu społecznego!

Ogromne odłamy ludzi pracy są zdane *w najlepszym* razie na pomoc zimową i krótki czas zatrudnienia latem z Funduszu Pracy po 3 czy 4 zł. dziennie, muszą odpracować za tę pomoc różne odróbki, a tu mówi się o przewadze polityki społecznej!

Nad tymi głosami można śmiało przejść do porządku...

I zarazem należy podkreślić bez troskę naszych „planistów" ozonowych, różnych „zaczynowców", którzy nie widzą, że kompleks najwspanialszych nawet inwestycyj — to zaledwie jedna strona zadań, jakie trzeba realizować. Druga strona — to troska o ludzki poziom ezystencji świata pracy.

(l.).

Hitler a armia

Niemiecki proces a la Tuchaczewski

Otoczony wielką tajemniczością proces Niekischa oraz około dwudziestu jego towarzyszów świadomi rzeczy stawiają na jednym poziomie z procesem marszałka Tuchaczewskiego. Oczywiście istnieją różnice pomiędzy tyma procesami, począwszy od samych głównych oskarżonych.

Tuchaczewski był oficerem armii carskiej, który po przewrocie wstąpił do Czerwonej Armii, gdzie zrobił fantastyczną karierę, doszedłszy do stanowiska marszałka. Z pośród wszystkich generałów armii sowieckiej był to zapewne najwybitniejszy.

Ernst Niekisch nigdy generałem nie był, a Trzecia Rzesza niczym go nigdy nie wyróżniła. Miast mieczem, walczył piórem, pisząc artykuły i książki.

Za cesarstwa był skromnym nauczycielem, a start do życia politycznego odbył w *Socjalnej Demokracji* Bawarii. Przewrót 1918 wyrzucił Niekischa na powierzchnię. Uchodził on za zwolennika lewicy partyjnej, będąc w stałym kontakcie z niezależnymi socjalistami, których przewódcą był Kurt Eisner. Gdy po zamordowaniu Kurta Eisnera w Bawarii utworzył się krótkotrwały zresztą rząd radziecki, Niekisch brał w nim żywy udział.

Jakkolwiek pod każdym względem nienaganny, wywoływał on już dawno zastrzeżenia wśród swych przyjaciół *nacjonalistycznym* sposobem myślenia. Później odszedł od socjaldemokracji i utworzył własną *„Partię oporu".* Trudno było wówczas wypowiadane przez niego myśli podciągnąć pod jakikolwiek mianownik. To tylko było bezsporne, że opór Niekischa raz dotyczył republiki weimarskiej, to znów przeciwstawiał się Traktatowi Wersalskiemu. Jednakże czynnik społeczny w koncepcjach Niekischa zbyt wiele miejsca zajmował, by autora można było zaliczyć do nacjonalistów.

Wi[illegible] „Partia Oporu" Niekischa nigdy nie osiągnęła, jednakże ideologia jej niewątpliwie wywierała wpływ na pewne warstwy społeczeństwa niemieckiego. Zapewniają nawet, że pewne nici łączyły Niekischa z t. zw. „Czarną Reichswehrą", która pojawiła się wszędzie tam, gdzie ktokolwiek protestował przeciw Wersalowi. Tym się też tłumaczy, że Niekisch mógł swą działalność publicystyczną prowadzić nawet przy Hitlerze, jakkolwiek hitlerowcy nie szczędzili mu słów ostrej krytyki. Dopiero w roku 1936 Hitler wystąpił przeciwko Niekischowi. Niekischa osadzono *w więzieniu* i już nie puszczano na wolność.

Co było bezpośrednim powodem uwięzienia Niekischa i czy rzeczywiście spiskował przeciwko Hitlerowi, jak to opiewa akt oskarżenia — tego nie udało się dotychczas z całą dokładnością stwierdzić tak samo, jak nie udało się tego stwierdzić w wypadku z Tuchaczewskim. Można jedynie przypuszczać, że bezpośrednim powodem uwięzienia Niekischa była wydana przez niego *książka*, w której wyłożył swoje idee, a która bardzo dobrze w Niemczech się rozeszła.

Książka dowodziła pewnej metamorfozy, jaka zaszła w sposobie [illegible] Niekischa. Autor, który przedtem nawoływał wyłącz[illegible] hasła [illegible]. Nie ta wszelako zmiana spowodowała zaostrzenie się przeciwieństw pomiędzy Hitlerem a Niekischem, ponieważ u Hitlera zaszła taka sama zmiana. Pod tym względem istniała pomiędzy tymi mężami wymarzona zgoda. Różnice polegały na tym, jaką drogą należy osiągnąć ten wspólny cel.

Ażeby osiągnąć sukces przystępując do zdobywania świata — dowodził Niekisch — potrzeba idei, która natchnęłaby i porwała naród. *Potrzebny jest znak, symbol, do którego zwracałyby się wszystkie nadzieje ludzkości.* W tym punkcie narodowy „socjalizm" zawiódł. Z pan - antysemityzmem niedaleko zajedzie, ponieważ na świecie nie ma dużo Żydów. Wskrzeszony kult Wotana może co najwyżej pociągnąć romantyzującą młodzież w Niemczech, ale gdzieindziej wywiera groteskowe wrażenie. A co się tyczy trzeciej idei narodowego „socjalizmu" — walki z bolszewizmem — dowodzi Niekisch — to już tym samym jest ona bezpłodna, iż bolszewizm jednak tego dokonał, iż zniszczył caryzm i wyczarował z pod ziemi tak potężne państwo, jak Rosja Sowiecka. Każda walka o panowanie nad światem, poprowadzona pod tymi hasłami, jest z góry skazana na niepowodzenie. Do tego celu trzeba innego sztandaru, aniżeli ten ze swastyką.

Jeżeli już sama ta krytyka rozgoryczyła Hitlera, to cóż dopiero za oburzenie musiało wywołać rozwinięcie przez Niekischa sztandaru, który zaprojektował w miejsce sztandaru ze swastyką. Na swym sztandarze wypisał Niekisch hasło: *proletariackiego imperializmu".* Tylko ten, kto za swą misję światową uważa oswobodzenie proletariatu, rzucenie na siebie w wir wojny potęg kapitalistycznych i utworzenie z bronią w ręku w dalekich i najdalszych krajach władzy proletariatu — temu tylko może uśmiechać się widok zdobycia władzy nad światem.

Czy te same myśli nie były już kiedyś wypowiedziane przez inne usta? „Imperializm proletariacki" nie jest bynajmniej wynalazkiem Niekischa. Pochodzi on w prostej od ideologów bolszewizmu.

Niekisch sam nawet powołuje się na Lenina i okazuje się tym samym jego pojętnym uczniem, *z tym wszelako uchyleniem, że przejęcie tej idei przez Niemcy ma być środkiem do osiągnięcia celu, a właściwym celem nie ma być władztwo proletariatu światowego.*

Z drugiej strony jest Niekisch dość konsekwentny, gdyż domaga się zdjęcia w Niemczech z porządku dziennego walki z bolszewizmem, co więcej — *POROZUMIENIA* się z Sowietami, by Niemcy ramię przy ramieniu z ZSSR. poszły na podbój świata.

Czy są to jedynie fantazje politycznego łuzaka? Wielu tak uważa. *Jednakże zarówno w Niemczech, jak i w Rosji idee Niekischa znalazły zwolenników.* Czyż „Czarna Reichswehra" nie była przez wiele lat popierana przez Rosję Sowiecką? *Czyż organizator „Czarnej Reichswehry", von Seeckt, a tym samym twórca dzisiejszej siły militarnej Niemiec, nie propagował niemiecko - rosyjskiego sojuszu wojskowego?* Czyż nie dlatego wydano Tuchaczewskiego w ręce oprawców, że po powstaniu „Trzeciej Rzeszy" wyznawał tę samą ideę i był w stosunkach z podobnie myślącymi kołami wojskowymi w Niemczech? Mówiono nawet, że cały materiał obciążający Tuchaczewskiego pochodził z niemieckich kół rządowych. Nic natomiast nie słyszano, jak rozprawiano się w Niemczech z tymi, którzy konspirowali z Tuchaczewkaim. Dlaczego? Wiadomo, że Hitler miał w szeregach armii poważnych przeciwników.

Nic już nie stoi na przeszkodzie, by sprawa Niekischa znalazła się przed Trybunałem Ludowym.

Wszystko przemawia za tym, że proces ten będzie pierwszym w całym szeregu procesów i że po nim nastąpią *dalsze,* w których na ławach oskarżonych zasiądą już nie cywile, lecz panowie w mundurach wojskowych, ci którzy stali za plecami Niekischa. I tak samo, jak proces Tuchaczewskiego będzie on *wstępem* do wielkiej CZYSTKI armii przy pomocy procesów sądowych.

Nie to jest dla Hitlera ważne, czy Niekisch stał na czele spisku, czy nie; ważne jest to, że wywieszenie w Niemczech hasła „proletariackiego imperializmu" musiałoby z konieczności wprowadzić zmiany na najwyższych stanowiskach w „Trzeciej" Rzeszy.

R.

Faszyzm a moralność

Totalny machiavellizm

„Nigdy nie może być coś pożyteczne, jeżeli nie jest równocześnie moralnie dobre. I nie dlatego jest coś moralne, że jest pożyteczne, tylko ponieważ jest moralne, przeto jest także pożyteczne". (Cicero — „De officiis").

Gdy czyta się te słowa, zacytowane przez Papieża w Encyklice z dn. 14 marca 1937 r., skierowanej przeciwko Rzeszy hitlerowskiej — łatwo dostrzec przepaść, dzielącą ustrój państw totalnych od ustroju państw demokratycznych, IDEOLOGIĘ MACHIAVELIZMU od ideologii moralności ogólnoludzkiej — chrześcijańskiej.

Machiavelli, a raczej jego doktryna, wyrażona w słynnym dziele „Il principe" („książę") — została odświeżona, uznana za najsłuszniejszą przez Mussoliniego, Hitlera.

Prof. A. Peretiatkowicz w doskonałym artykule p. t.: „Machiavelli i państwo totalne" („Ruch Prawniczy, ekonomiczny i socjologiczny — IV kwartał 1938 r.) pisze „Pomiędzy państwem totalnym... a doktryną Machiavelli'ego istnieje WIELE MOMENTOW WSPOLNYCH", — dodalibyśmy — doktryny te pokrywają się ze sobą niemal.

* *

Rzućmy okiem na podstawowe założenia ideologii machiavellizmu. Są nimi: BEZWZGLĘDNY KULT RZĄDU, kult ponad osobowy, niszczący wszelką indywidualność; „UNIEZALEŻNIENIE POLITYKI OD MORALNOSCI, A NAWET PODPORZĄDKOWANIE MORALNOSCI POLITYCE"; woluntaryzm — a więc czyn, a nie intelekt; polityka międzynarodowa, oparta na metodzie WOJENNEJ — NA METODZIE ZASKAKIWANIA.

Nie darmo Mussolini, we wstępie do tezy doktorskiej o Machiavellim, pisze: „To, co było nazwane utylitaryzmem, pragmatyzmem, machiavelskim cynizmem, wynika logicznie z założenia pierwotnego" — a tym założeniem pierwotnym, uznanym przez Mussoliniego, jest małość, nie moralność (w sensie państwowym) JEDNOSTKI ludzkiej. Jest ona skłonna — „do nieposłuszeństwa ustawom, do niepłacenia podatków, NIE PROWADZENIA WOJNY" — jest ona — „potencjonalnie w stanie buntu przeciwko państwu". Il Duce wznosi więc hasło — „Wszystko dla państwa, NIC PO ZA PAŃSTWEM, a przede wszystkim nic przeciw państwu" (mowa w Parlamencie w maju 1937 roku) — i hasło to na swój sposób realizuje.

On i jego koniunkturalny, „osiowy" przyjaciel stawiają sprawę jasno — brutalna pięść zastępuje prawo. Czytajmy przemówienie ministra sprawiedliwości Rzeszy Dr. Franka na zjeździe partyjnym wydziałów prawnych w Monachium. — MORALNOSC CHOWA SIĘ DO LAMUSA, to rekwizyt „demoliberalny". Stąd metoda szantażu wojennego, stąd metoda zaskakiwania — stąd płynie KULT ZABORCZOSCI, „Wille zu Macht" (wola potęgi).

Hitler i Mussolini są wiernymi wyznawcami doktryny machiavellizmu — jego teoretycznie zalecanej taktyki. Książę (a więc konkretnie dyktator) — „NIE POWINIEN DOTRZYMYWAC ZOBOWIĄZAN", „powinien — jednak — zachowywać POZORY CNOTY". CEL USWIĘCA SRODKI — oto hasło naczelne.

A jeśli tym celem jest faszystowskie państwo, rasa — widziane przez totalny pryzmat swoich realizatorów — to łamać należy wszelkie opory, a WOLNOSC przede wszystkim. Machiavelli już bowiem powiedział, że „..kto opanuje miasto przyzwyczajone do wolności, a nie niszczy go, powinien oczekiwać, że sam zostanie przez nie zgubiony..."

*

Machiavellizm odżył — odżyła teoria, którą Rousseau nazwał SATYRĄ polityczną, mającą na celu zohydzenie ustroju monarchicznego.

Miał chyba rację. Wyczyny dyktatorów, ich teoretyczne przesłanki są dziś również najlepszą metodą zohydzenia „ideologii" nacjonalistycznej w oczach tych, którzy wierzą, iż wolność i moralność są dobrami największymi. Dobrami, których nie podobna się wyrzec.

RUDOLF LESSEL.

O ludziach, którzy mieli hart ducha

...Niezależnie od tego, jak szlachetne cele przypisują wojnom, cel wszelkich wojen jest jeden. Jest nim pieniądz. Wszystkie wojny są w rzeczywistości walką o pieniądze. Tylko, że na nieszczęście, nie wielu ludzi zdaje sobie z tego sprawę. Uszy mają pełne dźwięku trąb, bębnów i pięknych słów mówców, pozostających w domu. Czasem hasłem jest: „Uratujecie Grób Chrystusa z rąk pogan", czasem: „Precz z Papieżem!", czasem: „Wolność!", czasem zaś: „Bawełna, Niewolnictwo i Prawa Stanów!"

Czy w istocie ludzie połowy dziewiętnastego wieku potrafili zdobyć się na tak krytyczną ocenę bratobójczej wojny stanów północnych z południowymi Ameryki Północnej? Czy zdawali sobie sprawę, że wojna była nieuniknionym starciem odmiennych warunków ekonomicznych i temperamentów ludzi północy i południa, z których ostatni nie poddawali się tak prądom nowych czasów i trwali w ustroju niemal feudalnym? Niewątpliwie, jak w każdej epoce, byli i wówczas ludzie którzy dostrzegali zachodzące współcześnie procesy dziejowe i którzy buntowali się, że „tyle rzeczy należy robić dlatego, że robiło się je zawsze. Tylu rzeczy zupełnie niewinnych nie wolno robić z tej samej przyczyny". Niemniej zachodzi pytanie, czy ta opowieść „o ludziach, którzy mieli hart ducha, i o takich, którzy go nie mieli" (Margaret Mitchell: „Przeminęło z wiatrem". Wyd. J. Przeworskiego, 1939), porywa nas, jako swego rodzaju egzotyka, czy też — przez uwspółcześnienie zarówno typów, jak i ich sposobu myślenia.

Jakże na przykład bliski jest taki obrazek:

...Strach czaił się we wszystkich sercach, ale teraz, gdy prawda była już znana, gdy zdarzyło się najgorsze i wojna przyszła na własne ich podwórko, w mieście dokonała się przemiana. Nie było paniki, ani histerii.

W podobnych fragmentach książki lakoniczność i prostota opisu dają wprost niespodziewany efekt: obraz jest tak plastyczny, że już nie potrzebuje pięknych ram. Autorka — może nawet nie zdając sobie z tego sprawy — zastosowała właśnie najbardziej nowoczesną, bezpośrednią metodę pisarską, choć daje tło z nieco oddalonego okresu. Motyw główny — przejęte z krwią przodków przywiązanie do ziemi — rzecz jedyna, „dla której warto walczyć i umierać" — pozostaje również tematem nieprzedawnionym.

Ponad 700-stronicowy tom jest dopiero pierwszym tomem powieści Mitchell, który ukazał się po polsku w nienagannym przekładzie C. Wieniewskiej. Jest rzeczą pewną, że książka, która miała w świecie niebywałe powodzenie, będzie i u nas namiętnie czytana, ukazanie się już w druku drugiego tomu przekładu powieści witamy z radością.

K. L.

Wiadomości z całej Polski

NAPAD RABUNKOWY.

W Równem dokonano napadu rabunkowego. Dwaj nieznani mężczyźni w mundurach policyjnych wkroczyli do mieszkania Dorfmanów. Funkcjonariusze policji oświadczyli, że przybyli celem przeprowadzenia rewizji. Mordka Dorfman, lat 81, oraz jego żona Chana, lat 80, przestraszeni groźnym wyglądem i urzędowym tonem przybyszów, zezwolili na przeszukanie mieszkania i wszystkich sprzętów. Widząc jednak, że rzekomi policjanci zabierają pieniądze, poczęli protestować. Wówczas napastnicy przywiązali oboje Dorfmanów do łóżka, zabrali gotówkę około 4.000 zł. i zbiegli. Policja wszczęła energiczne dochodzenie.

SAMOBÓJSTWO POD POCIĄGIEM.

W środę nad ranem rzucił się pod pociąg pospieszny, jadący z Poznania do Gniezna, 52-letni rzeźnik z Gniezna, Leon Galantowicz, i poniósł śmierć na miejscu. Koła wagonu zmiażdżyły mu głowę. Denat wyszedł rano z domu, rzekomo, by pojechać w sprawach zawodowych. Przyczyną tragicznego kroku były prawdopodobnie kłopoty finansowe.

ARESZTOWANIE ZA WYDAWANIE NIELEGALNYCH DOWODÓW OSOBISTYCH

Władze policyjne aresztowały we Lwowie pewnego urzędnika samorządowego pod zarzutem wydania nielegalnego dowodu osobistego obywatelowi niemieckiemu. Obywatel ten przytrzymany został ostatnio w Warszawie i zeznał, że fałszywy dowód osobisty otrzymał za wynagrodzeniem 2.000 zł. W związku z tą sprawą aresztowano trzy osoby, które pełniły rolę t. zw. zawodowych świadków przy wystawianiu fałszywych dowodów osobistych.

ZARĄBAŁ MATKĘ SIEKIERĄ.

M. Gwoździuk, lat 27, mieszkaniec wsi Obchów, pow. dubieński, na tle rodzinnej sprzeczki o podział majątku, zarąbał siekierą swoją matkę Oksenię, lat 73. Bestialskiego matkobójcę, który po dokonaniu zbrodni zbiegł i ukrywa się, poszukuje policja.

CHŁOPIEC UTONĄŁ W BECZCE.

Pozostawiony bez opieki 5-letni Mieczysław Majchrzak, zamieszkały z rodzicami w Zegrzu, wyszedł z mieszkania i na podwórku wpadł do beczki, napełnionej wodą. Po pewnym czasie znalazła go matka w beczce z głową zanurzoną w wodzie. Wezwano natychmiast lekarza, który nie mógł chłopca przywrócić do życia.

O tragicznym wypadku powiadomiono policję, która wszczęła dochodzenie.

ZATRUCIE MIĘSEM.

W rodzinie Majchrowiczów w Gębińcach, pow. mogileński, wydarzył się wypadek zatrucia nieświeżym mięsem. Ofiarami padli rodzice Roman i Wiktoria Majchrowiczowie i 8-l. ich wychowanka, Pawlakówna. Pawlakówna wkrótce po tym zmarła. Stan obojga Majchrowiczów jest bardzo ciężki.

SPORT

SENSACJE DNIA

SENSACYJNE ROZWIĄZANIE INCYDENTU HOKEJOWEGO KRAKÓW—ŚLĄSK.

Sprawa zajść po meczu hokejowym Kraków—Śląsk na sztucznym torze w Katowicach znalazła sensacyjne rozwiązanie.

Po przyjeździe z zagranicy kapitana sportowego Krak. OZHL, p. Voigta, przeprowadzono w Krakowie dochodzenie co do incydentu śląskiego. W dniu 14 b. m. prezes Krak. O. Z. H. L. dyr. [illegible] powiadomił przedstawicieli PAT, że przyjęta została rezygnacja p. Voigta ze stanowiska kapitana sportowego OZHL w wyniku incydentu śląskiego.

Zarząd okręgu uznał stanowisko p. Voigta za nie pokrywające się ze stanowiskiem Zarządu, gdyż p. Voigt nie był upoważniony do informowania prasy. Zarząd Krak. OZHL przyjął, że sporadyczne wypadki, jakie miały miejsce po meczu Kraków—Śląsk ze strony niektórych jednostek, nie mogą obciążać opinii sportowej Śląsk.

Zarząd Okręgu Krakowskiego uważa, że stanowisko jego doprowadzi do ponownego nawiązania jak najlepszych [illegible] pomiędzy okręgami śląskim i krakowskim. Jednocześnie Zarząd KOZHL ubolewa, że okręg śląski zbyt pochopnie postanowił zerwać stosunki sportowe z Krakowem, nie pytając o zdanie Zarządu Krak. OZHL i skreślenie Kraków z turnieju czterech miast.

Obowiązki kapitana sportowego w Krak. OZHL — po rezygnacji p. Voigta — pełnić będzie p. Zygmunt [illegible], dawny kapitan [illegible].

PIŁKA NOŻNA

STATYSTYKA FREKWENCJI NA TEGOROCZNYCH MECZACH LIGOWYCH

Frekwencja na [illegible] meczach ligowych była znacznie większa niż w r. 1937. W r. 1938 na mecze przybyło 378 tys. widzów, podczas gdy w r. 1937 263 tys. widzów. Najwięcej widzów było w Warszawie 104 tys., następnie na Śląsku 86 tys. i w Krakowie 67 tys. — wszystko przy dwuch klubach w mieście, następnie w Łodzi 38 tys., w Poznaniu 34 tys., we Lwowie 27 tys. i w Wilnie 17 tys.

Frekwencja dla poszczególnych klubów wygląda następująco: Polonia 65.3 tys. widzów (7261 widzów na jednym meczu przeciętnie), Ruch 44 tys. (4894 widzów na meczu), — AKS. 38.7 tys. widzów, Cracovia — 38.3 tys., ŁKS. 38.1 tys., Warta 34.1 tys., Warszawianka 32.7 tys., Wisła 26.7 tys., Pogoń 24 tys., Smigły 16.4 tys. (1829 widzów na jednym meczu).

Dochód z meczu wynosił: Polonia 48.7 tys. zł., Cracovia 39.8 tys. zł., Ruch 37.5 tys. zł., ŁKS. 36.7 tys. zł., Warta 35.5 tys. zł., AKS. 32.7 tys. zł., Wisła 30.1 tys. zł., Pogoń 38 tys. zł., Warszawianka 27.2 tys. zł., Smigły 17.9 tys. zł.

Ogółem publiczność wniosła do kas klubowych 338 tys. złotych.

KOLARSTWO

WYŚCIGI KOLARSKIE NA ROLKACH W WARSZAWIE

We wtorek wieczorem odbyły się w Warszawie w lokalu Syreny, wyścigi kolarskie na rolkach. Zawody były bardzo emocjonujące i zgromadziły dużo publiczności.

Wyścig na 3000 metrów o naramiennik juniorów wygrał w finale [illegible].

Kryterium lotności wygrał Bober (Orkan).

W meczu dla długodystansowców na 15 tys. mtr. po 4 przedbiegach zwyciężył Józef Kapiak (Jur) w czasie 12:21,6 przed Starzyńskim (Syrena) i Oleckim (Fort Bema). Wyeliminowani zostali m. in. Napierała, Targoński i Michalak.

BOKS

MECZ WARSZAWIANKA — FORT BEMA UNIEWAŻNIONY

Zarząd Warszawskiego Okręgowego Związku Bokserskiego postanowił uwzględnić protest Warszawianki przeciwko weryfikacji meczu o mistrzostwo klasy B Warszawianka — Fort Bema (8:8), mecz ten unieważnić i wyznaczyć ponowną rozgrywkę na 30 b. m. Warszawianka w motywach protestu podała, że sędzia punktowy p. Gonorowski jest bratem trenera Fortu Bema.

Decyzja ta zmienia sytuację w końcowych rozgrywkach o mistrzostwo klasy B. Narazie prowadzi Fort Bema 9 meczów 17 pkt. st. walk 119:25 przed Syreną 9 meczów 16 pkt. st. walk 115:29 i Warszawianką 8 meczów 16 pkt. st. walk. 100:28.

Warszawianka ma za tym dwa mecze do rozegrania, z Syreną 17 b. m. i Fortem Bema 30 b. m. Ponadto odbędzie się 17 b. m. o godz. 19 w sali Sokoła mecz Iskra — Orkan.

1.610 ZŁOTYCH DOCHODU PRZYNIÓSŁ MECZ POLSKA — SZWAJCARIA

Jak wynika z obliczeń Warszawskiego Okręgowego Związku Bokserskiego, mecz bokserski Polska—Szwajcaria, przyniósł po odliczeniu wszystkich wydatków 1.610 zł, czystego dochodu. W. O. Z. B. otrzymał z tej sumy 400 zł.

Mecz Warszawa — Monachium jak się okazuje, przyniósł warszawskiemu okręgowemu związkowi — 1.552 zł. czystego dochodu.

Kącik radiowy

O PUŁKOWNIKU STANISŁAWIE BECCHI.

Dn. 16.XII o godz. 17.05 Julia Wieleżyńska wygłosi w radio odczyt, poświęcony wspomnieniu o pułkowniku Stanisławie Becchi. Stanisław Becchi w roku 1863 został ciężko ranny, a potem rozstrzelany, jako uczestnik naszych walk powstańczych. Włoski pułkownik przybył do Polski za wiedzą Garibaldiego i od lipca 1863 roku brał czynny udział w powstaniu. Położył on wiele zasług dla sprawy polskiej, wygrał szereg potyczek. Pozostawił on po sobie piękne i ciekawe listy, na których opierając się, p. Wieleżyńska opracowała radiowy odczyt.

Przewidywana pogoda na jutro

Skłonność do mrozu. Oczekiwane deszcze i błota.

Na deszcze i błota należy zaopatrzyć się w kalosze. — Kalosze z firmy BATA chronią obuwie, dobrze przylegają i łatwo dają się obuć.

Radio warszawskie

PIĄTEK, 16 grudnia

WARSZAWA I: 6.15 Pieśń. 6.35 Gimnastyka. 6.50 Muz. (płyty). 7.00 Dziennik. 7.15 Muz. (płyty). 8.00 Aud. dla szkół. 11.00 „Książę Józef" — słuchowisko dla dzieci starszych 11.30 Pieśni i piosenki (płyty). 12.03 Hejnał. 12.03 Aud. połud. 15.00 „Hocus, pokus, dominicus" — dla młodzieży. 15.20 Poradnik sportowy. 15.30 Ork. Wileńska. 16.00 Dziennik. 16.08 Wiad. gosp. 16.20 Rozmowa z chorymi. 16.35 Pieśni w wyk. Larissy Marjinson. 17.05 Pułkownik Stan. Becchi (w 75-tą rocznicę zgonu). 17.20 Rec. klarnetowy Józefa Madeji 17.45 Jakie sporty może uprawiać kobieta? — pog. 18.00 Audycja dla wsi. 18.30 „Sen nocy radiowej" — słuchowisko W. Zechentera. 19.00 Koncert rozrywkowy (ze Lwowa). 20.00 „Requiem" Verdi'ego (125 rocznicę urodzin). W przerwie ok. g. 21.00 Aud. informacyjne. Wiadomości meteor. 22.30 „Opowiadanie przyjaciela" — nowela Jana Miernowskiego. 22.45 Muz. (płyty) 22.55 Przegląd prasy. 23.00 Ost. dzien. 23.05 Wiad. z Polski w jęz. franc.

WARSZAWA II: 14.00 Trio P. R. Halina Donat - Niedbałówna — śpiew. 15.00 Na różnych instrumentach (płyty). 16.00 Fragmenty oratoriów (płyty). 16.40 Wiad. sportowe i parę inform. 16.50 Kącik solistów: Gra na fortepianie Tatiana Wojtaszewska. 17.10 Pog. „Żywienie jednym daniem". 17.25 Życie kulturalne stolicy. 17.35 Program. 17.40 Walce Karasińskiego w wyk. Małej Ork. i Chóru P. R. pod dyr. Zdzisława Górzyńskiego. 18.50 Frontem do przedmieść i frontem do Wisły — pog. 20.00 Muz. lekka i tan. (płyty). 21.15 22.30 „Kot" — nowela radiowa Stanisława Dygata. 22.30 Utwory D. Poppera gra na wiolonczeli Kazimierz Blaschke. 22.55 Pieśni różnych kra[illegible].

SOBOTA, 17 grudnia.

WARSZAWA I. 6.30 Pieśń. 6.35 Gimnastyka. 6.50 Muz. (płyty). 7.00 Dziennik. 7.15 Muz. (płyty). 8.00 Aud. dla szkół. 11.00 „Śpiewajmy piosenki" 11.25 Muz. operetkowa (płyty). 12.00 Hejnał. 12.03 Aud. południ. 15.00 Konkurs rysunkowy dla dzieci. 15.30 Ork. Lwowska. 16.00 Dziennik i Wiad. gospodarcze 16.20 Kronika literacka. 16.35 Rec. wiolonczelowy w wyk. Gabora Rejto (Węgier). 17.05 „Czym są dla nas umania", gawęda. 17.20 „Z pieśnią i tańcem przez COP.". 18.00 Aud. dla wsi. 18.30 Aud. dla Polaków za granicą. 19.15 Mała orkiestra P. R. pod dyr. Zdzisława Górzyńskiego. Anna Borey — piosenki, Romuald Naruszewicz — trąbka. 20.35 Aud. informacyjne. 21.00 „Damy i huzary" — opera komiczna Łucjana Kamińskiego (z Poznania). W przerwach: Przegląd prasy i ostatni dziennik oraz Wiad. z Polski z jęz. n[illegible].

SOBOTA, 17 [illegible].

WARSZAWA II. 14.00 Ork. W[illegible]skiego i Wróblewskiego. 15.00 Wiadom. sportowe i parę informacji. 15.10 Koncert. Wyk. J. Szczygłówna — sopran, Wł. Walentynowicz — fortepian. 15.45 Życie kulturalne stolicy. 15.55 P[illegible]

Kronika lwowska

„ŚMIERĆ STEFANA OKRZEI"

Sekcja kulturalno - oświatowa przy Związku Robotników Budowlanych odegra w niedzielę, 18 grudnia o godz. 5.30 po południu w sali teatralnej „Ul" przy ul. Ossolińskich sztukę Bakała p. t. „Śmierć Okrzei". Sztuka ta zostaje powtórzona na żądanie robotników, którzy nie widzieli poprzedniego przedstawienia, urządzonego w niedzielę 27 listopada. Nasi towarzysze i towarzyszki powinni stawić się na tym przedstawieniu jak najliczniej.

Tabela wygranych

1 dzień ciągnienia III klasy 43 Loterii Państwowej

I i II ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE.

[illegible]

5.000 zł. Nr. 44286 128908 135475.

Po 2.000 zł. Nr.: 78597 120771 130511.

Po 1.000 zł. Nr.: 13177 25537 21883 26283 26810 45138 109772 113746

Po 500 zł. Nr.: 10739 21829 23310 26308 50810 50925 61228 81411.

Po 250 zł. Nr.: 7699 26882 34413 45271 46961 70882 70346 82600 96603 92009 92634 95003 96386 106130 111848 134503 136557 140071 142506 143045 147657.

PO 125 ZŁ.

794 970 1452 85 631 2015 606 3353 706 37 4195 758 5617 6009 569 7485 975 8382 490 624 9138 10172 388 544 11036 163 12206 513 89 13012 32 316 14256 15702 17028 816 900 18429 48 87 685 771 937 19819 987 21752 22007 434 23507 25419 26900 27404 29045 211 30165 542 32010 177 33629 63 34413 35097 143 404 531 36298 37670 38304 974 39306 411 28 859 40150 41242 72 304 867 42161 90 971 43322 739 44391 659 773 955 46035 558 900 47240 896 48088 639 967 49224 561 753 808 48 50217 354 620 51515 52520 42 729 54696 55572 89 699 56756 83 57717 800 919 58573 736 40 54 59122 60303 10 61470 63615 64343 498 952 66002 180 817 975 67527 68270 829 449 69437 755 93 70 870 960 71101 73732 85 895 74131 344 770.

75351 936 76728 77006 966 79208 80142 57 270 501 764 81771 82120 617 762 83378 443 84334 98 414 85675 983 86001 362 745 966 88204 90630 91215 88 621 92919 93458 731 94203 49 80 92 95360 96255 411 97441 511 820 90 98502.

100458 101619 102863 104239 374 648 900 105123 498 106870 107614 740 [illegible] 79 109042 479 110076 [illegible] 391 111144 662 762 899 112431 [illegible] 116785 117564 118452 610 119146 374 120104 837 121825 122203 [illegible] 7 461 123925 125019 133 598 977 126110 51 97 228 410 598 784 127249 604 33 128171 529 129387 130219 132026 195 739 133580 631 812 77 134202 539 135033 138023 358 140162 276 582 853 141448 74 142132 283 573 143045 104 57 451 144034 886 145487 505 10 793 146002 117 22 339 635 729 147911 148106 272 852 149321 569 644 150188 308 649 50 82 825 921 151124 408 152355 723 153294 460 932 154153 641 775 [illegible] 508 62 157083 171 378 158031 671 159469 618.

Po ZŁ. 62.50

794 970 1452 85 693 813 64 904 38 2135 235 361 83 358 37542 734 4231 511 634 93 5251 370 467 518 617 956 6210 91 957 7619 60 8137 344 587 798 819 39 941 9064 565 721 10071 79 678 11023 96 289 12339 410 730 921 13172 508 598 14145 238 580 81 770 833 929 15193 419 870 76 16214 579 17035 209 70 451 523 42 760 18202 316 429 669 749 19301 20050 90 100 307 691 21170 743 822 948 93 22433 700 38 83 801 22192 205 305 404 61 564 629 735 963 24235 377 82 636 25068 168 505 26010 56 219 993 698 27031 145 904 28327 468 638 54 86 943 29281 602 727 30093 154 75 31290 358 523 612 902 32464 84 850 249 33153 311 420 63 645 829 34458 97 369 635 739 908 35022 332 98 514 74 36083 414 510 76 79 827 37843 38085 165 389 407 532 39029 206 531 654 40614 220 28 74 41154 63 42176 205 662 43202 29 301 633 716 819 86 940 63 44223 695 45201 86 621 739 46230 325 47050 377 423 819 48051 127 49627 848 50016 206 35 550 737 51020 161 393 402 12 598 620 25 93 703 52143 207 586 701 59 53251 705 54341 400 676 927 55026 589 56162 833 57062 449 504 641 58740 847 59122 87 91 60147 548 651 772 61042 64 309 330 62159 538 901 63457 99 615 64307 905 65634 818 66105 [illegible] 818 67006 169 204 21 357 507 16 814 68199 287 364 550 626 67 69267 755 941 70330 491 71194 208 373 690 72425 694 781 921 73189 281 429 48 703 74464 795 975 95.

75055 439 702 76843 77065 81 762 813 78622 79251 80192 963 81029 105 [illegible] 83231 835 938 84675 721 920 85405 91 692 86319 87276 88292 456 542 890 89750 905 90276 97 410 18 91059 92067 196 325 546 93757 948 94040 128 93 253 493 588 748 95032 707 96139 906 97602 25 803 98572 613 98 898 931 99091 204 24

100109 715 101532 102297 392 544 740 103402 519 603 742 46 904 104324 837 931 36 62 105129 503 28 644 45 800 975 106016 311 464 834 80 107101 430 98 671 934 108251 56 310 519 675 99 921 109138 435 885 110161 553 625 741 111138 512 978 112062 550 648 65 761 977 113828 114207 44 70 7115123 366 666 712 116037 169 544 975 117462 759 118022 182 243 657 86 900 119015 206 509 120048 383 121193 441 500 610 807 122922 123143 378 79 702 124161 377 125009 88 493 616 715 43 840 126327 820 127027 607 128188 295 682 710 129003 172 234 432 871 130079 169 580 131128 293 594 705 132262 608 837 133030 54 123 218 342 627 134041 19 45 892 135044 319 [illegible] 851 136026 676 137133 [illegible] 871 138074 104 441 55 94 716 989 139017 566 818 140019 225 28 141303 40 502 830 953 142097 595 614 957 [illegible] 93 144097 293 145505 146104 22 724 911 147442 [illegible] 70 148618 70 819 149374 528 88 [illegible] [illegible] 87 480 931 152101 348 824 661 700 153135 334 500 154050 103 550 692 155171 788 156244 688 157462 89 549 158458 670 92 812 159103 242.

III ciągnienie

PO 125 ZŁ.

136 275 691 730 1094 46 919 2461 685 999 3126 610 7773 741 8266 317 879 9830 10584 921 11167 685 966 12340 42 13300 936 14082 733 881 15186 71 269 71 331 75 567 17020 19304 20290 406 692 21854 [illegible] 756 25972 26257 505 602 [illegible] 28055 226 489 969 735 29605 961 30345 752 31805 937 33480 34135 442 849 35144 97 583 640 37390 483 38047 395 39880 57 916 41103 283 619 42084 534 782 43345 910 44939 45009 330 63 782 919 46203 888 47474 792 303 48649 891 49840.

50182 392 870 52381 534 650 [illegible] 54111 55193 684 791 93 56032 [illegible] 629 57567 932 58246 437 66 549 660 844 59221 60558 934 68 61294 63269 64590 671 65486 66053 67021 413 513 708 68770 69365 656 70152 220 73 825 71250 72182 73818 926 74416 921 22 75582 76013 698 77027 55 332 78170 215 383 855 79179 210 381 [illegible] 58 823 80269 332 503 81301 55 74 572 82452 84732 937 86163 950 87219 426 88754 89246 561 650 90293 324 486 784 909 91643 92154 786 89 972 93474 531 94381 976 95038 470 934 95 93204 28 418 576 970 97014 584 [illegible]

100413 101221 102015 103157 231 69 510 105213 44 904 106516 979 107087 798 108067 447 792 821 908 109483 504 110045 712 858 111180 554 112778 483 113260 114826 982 115119 778 915 116905 117286 709 913 118886 119210 544 20426 121792 122404 123088 236 402 672 814 927 124329 829 125514 623 57 126730 128719 875 129028 175 550 845 130234 472 929 131043 96 355 132018 305 133868 134069 358 469 564 862 135497 136032 101 438 514 624 702 56 935 137115 138092 566 139283 140286 321 439 581 849 973 141066 111 142992 143007 435 97 613 [illegible] 145400 146202 91 526 820 147396 583 663 148442 98 870 149312 150115 [illegible]88 561 818 979 152196 153096 107 [illegible] 472 154538 155651 725 156045 438 598 762 157176 434 158063 150 353 484.

Po ZŁ. 62.50

72 427 1046 99 67 776 95 2366 467 569 3254 404 603 752 853 4001 160 295 339 621 701 5329 89 911 6506 626 7025 189 395 477 755 8235 75 455 624 717 926 9299 403 10088 56 153 248 456 576 616 818 11204 24 28 78 308 587 769 12192 441 510 871 13051 592 627 78 98 14821 59 15056 444 546 16021 44 132 336 17105 34 212 609 18100 266 376 513 91 639 804 953 19005 46 140 221 28 324 27 576 822 51 20214 408 29 864 21102 28 22047 401 972 23089 106 326 48 800 24333 704 86 813 979 25212 26 585 802 14 26037 43 106 255 70 76 364 79 416 77 524 862 27486 751 808 98 968 28518 47 844 20215 411 19 20 514 678 947 31247 355 622 33 78 99 686 795 957 32562 33300 36 632 78 806 34007 50 328 670 721 851 947 53 60 35511 62 616 36 36266 639 37148 223 507 697 726 844 900 39 38144 475 739 51 800 39203 59 64 82 324 62 740 930 40105 59 292 404 26 778 948 41338 474 635 703 86 976 42445 749 43233 17 43 585 44141 49 371 445 685 950 93 45434 85 555 94 770 956 46203 95 447 818 47255 473 816 926 48205 727 808 951 49879 406 506 29 70 775 937.

50530 658 904 51061 511 16 752 [illegible] 659 [illegible] 901 [illegible] 81 165 534 632 946 54687 745 948 83 55028 264 319 426 84 83 558 643 733 966 67 56242 322 464 699 716 57019 22 794 578 58508 22 705 890 96 59320 505 837 67 60117 440 70 935 77 61090 126 53 526 95 660 815 956 62 62259 387 95 534 659 776 852 932 52 78 63168 899 933 64171 359 565 75 845 65183 399 504 92 640 725 76 66555 668 740 82 913 67052 92 170 365 99 486 68144 614 69051 602 770 813 70073 565 85 788 71042 375 529 676 891 946 72048 349 675 933 73196 206 634 745 74331 58 876 955 75386 93 76441 704 78207 37 960 79249 328 769 948 80133 328 421 71 581 543 994 81259 755 61 82098 303 13 429 708 977 84188 368 85267 70 367 830 86165 571 87094 248 496 88414 48 658 89346 600 90397 91037 47 270 477 92102 61 469 572 892 93773 809 94592 95037 82 96372 618 720 97350 422 575 98267 761 99250 55 574 664 786 883 929.

100186 383 781 897 101030 84 354 792 102143 85 334 613 730 922 103231 544 104705 895 105023 69 105023 69 106234 60 331 724 82 91 107773 827 108205 311 497 524 643 109369 443 598 613 76 744 854 110007 217 429 732 111282 623 703 29 59 113060 398 797 979 114058 353 707 873 114055 304 115346 116502 697 117279 449 521 118002 263 521 119534 730 824 85 86 120278 849 121103 334 76 459 99 582 668 122205 725 92 123034 69 118262 380 516 814 968 124145 56 485 593 790 976 125063 110 623 952 126182 231 358 127043 730 924 128158 944 88 129108 51 451 612 131351 413 539 929 132676 788 133306 462 591 641 898 134013 772 135605 883 136580 655 702 980 137419 25 30 520 703 823 138243 619 20 819 139740 14008 308 791 906 141107 142037 85 687 745 992 143168 260 435 744 144167 224 402 146529 147158 401 814 148398 436 149340 433 725 70 15004 238 [illegible] 460 829 967 157010 135 42 407 87 617 18 780 85 152178 404 837 154201 486 538 635 58 155114 916 155221 532 782 923 93 157117 18 236 990 158232 378 423 951 159745 859.

IV ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE.

Po 75.000 zł. — 26453

Po 25.000 zł. — 42697 102410 118618

Po 15.000 zł. — 70552 116214 137498

Po 10.000 zł. — 94632 107989

Po 5.000 zł. — 20377 29012 38252 68803 95673 124811 134392

Po 2.000 zł. — 9908 13961 50421 82235 54623 75323 101487 104815 123835 125644 126658 132703 152507

Po 1.000 zł — 2587 6298 6604 19463 22012 60207 88709 92114 108346 103314 115010 116035 155093

Po 500 zł. — 4566 5234 6128 21321 24758 30611 34283 37282 46609 52269 64761 69604 74698 77625 80278 87747 88107 80285 84201 89991 100153 103600 127731 135402 136610 138665 139383 13[illegible] 143208 157121

Po 250 zł. — 2451 3895 [illegible] 9363 9927 14665 10078 16582 18454 22600 22660 23752 24444 24474 27142 27550 29427 33370 3[illegible] 34058 36634 37228 37603 3[illegible] 40135 40402 40432 40603 45493 45624 46289 46419 47396 48287 48372 48734 49749 53141 55072 [illegible] 62145 65258 65645 67169 71228 76326 78262 79150 79547 84911 86789 92735 93140 93191 100148 100990 101428 101741 102312 109322 115975 117345 113850 120519 120534 123604 124005 125083 125221 125656 127466 134918 137807 138579 139250 139596 140945 143007 147039 148229 150249 150362 152043 153160 153072 154782 155712 159065 150517

PO 125 ZŁ.

780 2369 918 3427 97 599 906 4194 436 68 913 5055 886 875 6236 [illegible] 361 9060 10214 410 11004 439 [illegible] 907 13450 54 674 893 14046 417 56 523 15080 135 684 16173 318 448 [illegible] 889 17051 575 972 18123 977 19053 883 44

20587 21020 290 425 630 24254 26383 92 564 27054 92 28101 [illegible] 29378 30011 377 80 884 935 31180 836 32160 465 602 34325 534 749 35442 36903 37031 144 201 377 817 39347 876 21 42588 43140 263 462 44381 609 45008 502 784 46442 47105 48087 504 29 49049 125 290 301 515

50031 311 78 838 51346 52860 96 53078 103 94 328 06 407 555 54481 201 55250 418 727 56523 63 57179 200 518 681 721 861 58567 640 59236 350 653 746 991 60343 593 61089 239 353 638 708 63005 377 64564 816 65225 271 536 933 66083 255 803 67253 68587 93 70243 323 592 71430 520 976 72036 277 470 673 73040 919 74241 756

75280 437 76283 608 77636 789 97 819 931 61 78209 753 79247 669 80305 81526 781 888 82593 756 812 965 83389 84012 854 85674 717 876 86383 587 746 87301 83388 89375 90926 91101 82 88 300 652 92302 20 93003 802 94267 429 96 95359 96555 98903 73 99072 126 797

100573 802 101259 949 102058 449 53 628 103758 104859 107186 770 109025 94 388 111077 656 974 112166 727 113030 693 114324 555 115623 980 116437 117286 350 517 748 946 118248 805 905 119250 87 558 717 951 120649 728 878 909 121552 745 122211 393 816 69 123122 530 710 124769

125126 319 966 126225 551 127010 270 477 831 128147 68 841 129323 510 841 130443 64 643 131555 660 796 133449 647 134211 532 135428 136088 455 137097 212 949 79 138295 457 95 536 139650 140029 103 480 767 141007 729 142398 143040 430 144110 95 435 612 755 834 70 912 145167 755 801 146311 147421 834 148421 149084 238 696 150043 152 90 251 471 151270 838 940 152016 118 427 923 153373 712 154782 155570 931 156486 731 875 157075 229 755 836 158925 159045 286 356 528 44.

Po 62.50 zł.

Po ZŁ. 62.50

33 196 444 86 558 87 1744 821 2383 437 565 684 749 3030 312 527 813 921 23 90 4145 50 205 308 490 670 707 89 858 67 5270 861 81 619 23 766 869 993 6488 505 774 76 972 7004 255 761 870 908 8163 947 9083 133 200 438 42 94 729 954

10009 54 178 451 688 11190 326 10 861 12027 259 356 12 437 30 652 758 827 13171 255 850 87 951 14182 214 15855 16548 662 7975 880 17061 146 339 786 877 90 18028 44 249 608 76 813 19204 566 993 20020 266 [illegible] 69 780 848 21664 744 879 938 22479 81 573 838 72 23078 82 342 530 750 857 927 24003 54 143 692 26151 207 49 548 869 27226 75 523 665 763 810 61 78 28223 36 377 412 572 [illegible] 29130 254 377 599 649 739

30462 750 31136 238 70 471 618 63 950 32013 466 87 523 903 3[illegible] 125 256 464 896 34375 431 76 [illegible] 41 740 882 35394 679 36022 198 815 540 727 931 37007 196 203 369 993 38350 572 963 39344 503 742 40097 231 70 86 432 783 804 23 41221 480 930 42079 118 353 81 649 43418 576 44131 45087 134 224 50 342 674 46012 186 528 639 750 811 47076 83 52 50 26 469 519 637 57 827 39 974 48073 150 626 49364 444 630 972

50055 644 720 51378 538 954 52055 321 808 53353 410 84 526 970 54310 82 86 426 816 73 920 55147 289 [illegible] 783 895 929 56326 532 39 765 [illegible] 57110 343 658 257 65 58159 204 [illegible] 378 453 80 830 59098 267 324 71 424 643 48 52 71 60024 516 74 70 850 56 61469 554 671 929 62315 41 540 [illegible] 63207 64059 330 727 920 65005 [illegible] 255 643 45 738 66077 773 901 67245 600 704 993 68053 168 784 942 69171 90 298 493 664 907 70079 207 [illegible] 71058 198 844 72213 663 900 73192 95 618 52 94 840 92 74345 654

75034 53 62 135 463 720 76254 [illegible] 873 909 77523 78032 351 79007 49 266 424 557 722 63 812 80198 572 [illegible] 89 81223 430 651 56 99 82007 154 202 27 511 793 829 83010 62 524 691 [illegible] 822 84007 260 317 404 617 85012 38 186782 838 914 86070 245 71 83 829 920 87275 521 88114 08 873 89769 804 971 90394 841 91075 553 876 92203 609 782 800 19 93416 724 868 94037 311 703 861 95045 96724 98173 383 552 663 798 906 99047 419 803 53 946

100374 691 101674 723 777 102464 603 104251 467 547 740 830 [illegible] 105123 42 886 106258 107052 404 556 605 771 108348 100114 292 421 653 797 110072 371 438 874 112270 459 113097 210849 583 114592 971 115108 594 116150 50 549 660 117276 500 26 710 118212 917 27 515 119675 78 061 120232 376 460 619 703 924 121009 219 432 122074 231 439 620 123291 98 631 758 507 933 124106 478 500 54 952

125011 126099 199 447 518 667 750 823 900 127253 425 549 975 128039 500 129392 297 476 608 70 130142 69 597 812 937 131203 708 20 132258 321 69 432 675 86 775 96 905 20 74 133138 95 218 376 94 490 672 702 134025 100 43 262 386 422 99 664 135188 136214 38 801 137148 263 838 950 138151 556 959 139413 508 97 911 140480 535 828 44 141328 494 740 142192 374 642 90 852 143378 934 144078 107 626 788 145097 230 336 782 898 146038 46 141 79 147251 365 402 78 786 148150 243 573 692 149076 99 93 338 473 574 865 150152 297 549 661 77 151044 505 947 64 152591 153732 154444 52 634 833 155618 819 73 156198 455 157252 423 829 158122 95 540 676 819 925 159236 97 528.

Lud Krakowa, mężczyźni i kobiety, młodzi i starzy, pracujący i bezrobotni. Wszyscy w dniu 18 grudnia pośpieszymy do urn wyborczych by oddać swe głosy na kandydatów listy nr. 5

O gminę dla ludu! O pracę i chleb dla wszystkich! O dach nad głową i o szkołę dla naszych dzieci! Przeciw faszyzmowi i reakcji! Niech żyje zwycięstwo listy nr. 5

KRONIKA KRAKOWSKA

„Lud musi zdobyć ratusz krakowski"

Hasło to było przewodnim motywem niedzielnej manifestacji PPS w St. Teatrze, która ściągnęła olbrzymie rzesze ludzi. Nastrój panował entuzjastyczny. Podczas przemówień raz po raz padały okrzyki i zrywała się burza oklasków.

Po zagajeniu przez tow. Bobrowskiego i wyborze prezydium zabrał głos tow. A. Ciołkosz.

NASZYM KANDYDATEM JEST P. P. S.

Przemawia do Was były kandydat do Rady Miejskiej, kandydat „unieważniony". Ale bezprawne unieważnienie naszych kandydatów nie wpłynie na wynik głosowania. *My mamy jednego kandydata — Polską Partię Socjalistyczną i na tego kandydata ludność będzie głosowała.* (Oklaski).

Tow. Ciołkosz w dłuższych wywodach rozprawia się z przeciwnikami listy nr. 5. Kończąc wzywa do masowego głosowania na listę nr. 5. PPS i Związków Zawodowych.

NIECH ŻYJE CZERWONY RADOM

Z chwilą ukazania się na podium tow. Grzecznarowskiego wszyscy wstają i śpiewają „Czerwony Sztandar". Owacja trwa przez kilka minut. Padają okrzyki „niech żyje tow. Grzecznarowski, niech żyje czerwony Radom!"

SPEŁNIJCIE SWÓJ OBOWIĄZEK!

Tow. Grzecznarowski przedstawia walkę socjalistów przed wojną i pracę ich w Niepodległej Polsce. Lud pracujący nie zrezygnuje ze swych praw. Nie można zmarnować dorobku pokoleń. Musicie spełnić swój obowiązek i zdobyć ratusz krakowski!

PRACA SOCJALISTÓW W SAMORZĄDZIE KRAKOWSKIM

Tow. Czerwieniec w obszernym referacie przedstawił pracę Klubu Radnych PPS w Krakowie. Mówca poddał druzgocącej krytyce gospodarkę „sanacyjną" w mieście, przytaczając znane sprawy Radzyńskiego i sp. „Caro".

HITLEROWCY PCHAJĄ SIĘ NA RATUSZ

Tow. Mastek w dowcipnym przemówieniu maluje sylwetki kontrkandydatów. Wspomina o inż. Błaszczyku, kandydacie listy nr. 3, który jest zwolennikiem hitleryzmu. Obok niego kroczą kandydaci endeccy. Lud Krakowa nie może dopuścić do rządów faszystowskich i *18 grudnia masowo odda głosy na listę nr. 5.*

DEMOKRACJA ZWYCIĘŻY

Głębokie wrażenie wywołało przemówienie tow. Bociana.

Nienawiść scementowała Ozon i chadeków w jednym bloku, nienawiść do ludu pracującego, nienawiść do wolności. *A jednak mimo wszystko zwycięży lud, zwycięży demokracja!*

BĘDZIEMY ZWALCZALI ZŁO

Tow. Bator rozprawia się z tymi, którzy pod płaszczykiem frazesów „narodowych" i katolickich chcą upiec swą pieczeń klasową. Ci właśnie są największymi szkodnikami Państwa, których będziemy bezwzględnie zwalczali.

ULICA NALEŻY DO NAS

O ciężkiej niedoli bezrobotnych, którym chcą obniżyć zasiłki mówił tow. Mularz. Mówca apeluje do robotników, aby nie dali się sterroryzować. Ulica musi należeć do nas.

NIECH ŻYJE LISTA Nr. 5

Ostatni przemawiał tow. dr. Szumski, który przemówienie swe zakończył okrzykiem *na cześć listy P. P. S. i Związków Zawodowych Nr. 5.*

Uchwalono rezolucję i odśpiewano „Czerwony Sztandar". Olbrzymie masy wyszły na ulicę, gdzie przez dłuższy czas demonstrowano na rzecz listy PPS.

TERROR BOJÓWEK ENDECKICH

Endecy zmobilizowali na okres wyborów bojówki ,które napadają na przeciwników politycznych. Bojówkarze postrzelili tow. Łepiarskiego, który obecnie znajduje się w szpitalu. Akcja bojówkarzy endeckich spotyka się z kontrakcją ze strony społeczeństwa. W związku z napadami i bójkami odbyła się w starostwie grodzkim konferencja, w której z ramienia PPS wziął udział tow. Ciołkosz. Aresztowanych tow. tow. Cekiery i Słowika nie wypuszczono dotychczas z więzienia.

WYBORY SAMORZĄDOWE w pow. chrzanowskim

W dniu 18 grudnia odbędą się wybory do Rad Miejskich w *Chrzanowie, Trzebini, Jaworznie, Szczakowie i Krzeszowicach.* PPS. i Klasowe Związki Zawodowe idą do wyborów z własnymi listami, oznaczonymi Nr. 2.

Ogół robotników, a z nim olbrzymia większość ludności z zadowoleniem powitała akcję wyborczą PPS. i tradycyjną i zwycięską dwójkę. Wszystkie miasta stoją w ogniu walki wyborczej. Przeciw listom PPS. i Klas. Związkom Zawodowym, występuje na wzór Krakowa blok ozonowo - chadecki. W Chrzanowie niedobitki ZZZ. wystąpiły z własną listą. Główna walka rozegra się pomiędzy PPS. i blokiem ozonowo - chadeckim.

W niedzielę, dnia 11 grudnia, odbyły się wielkie zgromadzenia przedwyborcze w CHRZANOWIE, gdzie przemawiali czołowi kandydaci PPS.: *Stanisław Bocian, Piotr Szarek, Zalewski i Balisz*; w JAWORZNIE, NIEDZIELISKACH i JĘZORZE — gdzie przemawiał tow. *Czesław Bocian*; w TRZEBINI z udziałem czołowego kandydata tow. *Poloczka, oraz* w SZCZAKOWIE z udziałem tow. *Matuli z Krakowa.* Wszystkie zgromadzenia PPS. *spontanicznymi manifestacjami na rzecz listy PPS. i Klasowych Związków Zawodowych. Zgromadzenia przeciwników zwykle nie dochodzą do skutku, albo też opanowywane są przez robotników socjalistycznych.*

Akcją wyborczą kieruje Powiatowy Komitet PPS. oraz miejscowe Komitety Wyborcze. *Lud pracujący w powiecie Chrzanowskim nie zawiedzie zaufania PPS. i Klasowych Związków Zawodowych i w wyborach opowie się za kandydatami socjalistycznymi.*

Zebranie przedwyborcze w Jaworznie

Dnia 4/12 b. r. odbyło się zgromadzenie przedwyborcze w Jaworznie. Przewodniczył prezes Centr. Zw. Rob. Przem. Chemicznego fabryki „Azot" w Jaworznie. Zgromadzenie odbywało się w Domu Robotniczym przy ul. Górniczej.

Tow. Żak przywitał obecnych pozdrowieniem „wolność" — i stwierdził, że od szeregu lat robotnik czeka na to, aby mieć swobodę i wolność — i oddać swój głos przy urnie wyborczej według swego sumienia. Dalej przedstawił gospodarkę gminy Jaworzno.

Tow. sekretarka Puchalska, przyjęta hucznymi oklaskami, mówiła o wyborach do Sejmu, oraz poruszyła również stosunki w gminie, przypominając np. jak były burmistrz Raczek dostał 5 lat więzienia za swoją gospodarkę. Następnie scharakteryzowała ogólnie gospodarkę „sanacyjną".

Następnie mówiąc o 20-leciu niepodległości tow. Puchalska przedstawiła bohaterską walkę klasy robotniczej o niepodległość.

Tow. Puchalska pouczała zebranych, jak należy głosować, wzywając, aby oddali **głosy na listę P. P. S. i Związków Zawodowych.**

Zgromadzenie zakończono odśpiewaniem „Czerwonego Sztandaru".

OSTRZEŻENIE!

1) Ze strony listy Nr. 3 wydane zostały kartki do głosowania, zawierające NA PIERWSZYCH MIEJSCACH NAZWISKA NASZYCH KANDYDATÓW, natomiast NA MIEJSCACH DALSZYCH NAZWISKA KANDYDATÓW „SANACYJNYCH". Kartki te mają być rzucone na miasto w wielkich ilościach w ostatnich chwilach przed głosowaniem. Piętnując to, wzywamy DO DOKŁADNEGO OBEJRZENIA SWEJ KARTKI DO GŁOSOWANIA I SPRAWDZENIA NA NIEJ WSZYSTKICH NAZWISK KANDYDATÓW. Wyjaśniamy przy tym, że kolejność nazwisk na kartce nie ma znaczenia, natomiast niezmiernie ważnym jest, by wszystkie nazwiska na kartce były WYŁĄCZNIE nazwiskami kandydatów listy Nr. 5.

Wyjaśniamy dalej, że wyborca może głosować TYLKO NA KANDYDATÓW, ZGŁOSZONYCH W DANYM OKRĘGU WYBORCZYM. Nazwiska kandydatów zgłoszone w innych okręgach, choćby to nawet byli kandydaci listy Nr. 5, będą unieważnione.

Dlatego trzeba pamiętać: GŁOSOWAĆ TYLKO NA KANDYDATÓW ZGŁOSZONYCH W OKRĘGU, W KTÓRYM WYBORCA ZAMIESZKUJE!

2) Nasi mężowie zaufania odwiedzają poszczególnych wyborców i doręczają im kartki do głosowania w KOPERTACH Z POUCZENIEM. Do głosowania należy w niedzielę zabrać tylko kartki, KOPERTĘ NALEŻY POZOSTAWIĆ W DOMU. Wyborca na miejscu w Komisji Wyborczej otrzyma kopertę zaopatrzoną pieczęcią Zarządu Miejskiego i do tej koperty włoży przyniesioną z domu kartkę do głosowania. WYPEŁNIONĄ KARTKĘ DO GŁOSOWANIA NALEŻY KONIECZNIE PRZYNIEŚĆ ZE SOBĄ Z DOMU, gdyż Komisja Wyborcza żadnych kartek doręczać nie ma prawa.

OSTRZEŻENIE POWYŻSZE NALEŻY PODAWAĆ DO WIADOMOŚCI WSZYSTKICH ZNAJOMYCH, PRZYJACIÓŁ I KOLEGÓW. Ani jeden głos nie może być zmarnowany, gdyż utrata nawet jednego głosu może rozstrzygnąć o mandacie socjalistycznym.

Lokale wyborcze listy nr. 5

Kartki do głosowania dla wszystkich okręgów wyborczych otrzymywać można w niżej podanych lokalach. W tych samych lokalach zamawiać można taksówki dla starców i chorych na dzień głosowania.

GŁÓWNY KOMITET WYBORCZY P. P. S.

Al. Krasińskiego 16, tel. 123-14.

OKRĘG I.

Rynek Główny 16, II p., tel. 139-93.

Rynek Główny 33, III p., tel. 176-40.

Rynek Główny 12, III p., tel. 107-77.

Rynek Główny 10, I p.

ul. Sławkowska 6, I p. tel. 155-54

ul. Sławkowska 12, I p. tel. 175-21.

ul. Szczepańska 5, I p., tel. 122-94

ul. Szczepańska 5, II p., tel. 211-45.

ul. Zamenhofa 14, tel. 110-16,

ul. Tomasza 11a, of. I p., tel. 103-10.

OKRĘG II.

Al. Krasińskiego 16, tel. 123-14, 144-41, 149-68.

ul. Królowej Jadwigi 65.

OKRĘG III.

ul. Czarnowiejska 41, tel. 109-12.

OKRĘG IV.

ul. Batorego 1, II p., tel. 138-27.

OKRĘG V i VI.

ul. Warszawska 15/17, tel 114-86, 200-17.

pl. Matejki 8, tel. 122-03.

OKRĘG VII i VIII.

ul. Serkowskiego 7.

ul. Wolnica 6, parter.

OKRĘG IX.

ul. Smolki 9.

ul. Wielicka 83.

ul. Krzywda 28.

OKRĘG X.

ul. Twardowskiego 72.

Ludu Krakowa!

W dniu 16-go grudnia 1922 r. z ręki skrytobójcy poległ Pierwszy Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej

Gabriel Narutowicz.

Cześć i sława męczennikowi!

Wieczna hańba mordercom!

W piątek, 16-go grudnia 1938 r. o godzinie 6-ej wieczorem w sali Domu Górników, ul. Krasińskiego 16, odbędzie się

Uroczysta Akademia

dla uczczenia pamięci zamordowanego Prezydenta pod hasłem:

„MY NIE ZAPOMNIMY!"

Wstęp wolny.

OKRĘG. KOMITET ROBOTNICZY POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ KRAKÓW - MIASTO.

Kronika Bielska, Białej i okolicy

Komorowicka 4.

Zaproszenie

Baczność dozorcy domowi Bielska - Białej członkowie klasowych Związków Zawodowych.

W niedzielę, dnia 18 grudnia 1938 r., o godzinie 10, do południa w małej sali Domu Robotniczego w Bielsku, odbędzie się OGÓLNE ZEBRANIE DOZORCÓW DOMOWYCH I SŁUŻBY DOMOWEJ.

Na porządku dziennym będą omawiane sprawy zawarcia umowy zbiorowej, ustawodawstwa i innych.

Towarzysze! Towarzyszki! Niechaj nikogo nie braknie. Wszyscy do walki o umowę zbiorową.

Zarząd Związku Dozorców Domów, Służby domowej i pokrewnych zawodów, Oddział w Bielsku - Białej.

Do młodzieży Bielska-Białej i okolicy

Zawiadamiamy, że odczyt „Młodzież walczy o kulturę", mający się odbyć we wtorek dnia 13 b.m. odbędzie się w piątek dnia 16 b.m. w sali Domu Robotniczego w Bielsku.

Wstęp wolny. Początek o godz. 16.30. O liczny udział uprasza

Zarząd Główny „Siły".

Sam wymierzył sobie sprawiedliwość

Dnia 11 b. m., w godzinach rannych, popełnił samobójstwo przez powieszenie się w ogrodzie zarządcy lasów magistrackich, Walenty Damek, lat 44, zamieszkały w Mikuszowicach Śl. Powód samobójstwa: niesnaski rodzinne i obawa przed czekującą go karą w związku ze zbrodniczym podpaleniem.

Dnia 10 b. m. Damek włamał się przez okno do mieszkania rolnika Jana Menschika w St. Bielsku, skąd skradł pierzynę, poduszkę, większą ilość bielizny pościelowej, obrusy, kapy na łóżka, trzewiki itp. przedmioty, o łącznej wartości około 300 zł.

W nocy na 11 b.m. wszedł przez uszkodony płot na podwórze Lasów Ks. Sułkowskiego w Wapienicy, skąd skradł część wozu.

Echa zabójstwa pod Wieliczką

Przed Sądem Okręgowym w Krakowie stanął Franciszek Michalik, robotnik ze Sygneczowa koło Wielicki pow. Kraków.

Akt oskarżenia zarzucał mu, że dnia 12 ub. m. we wsi Sygneczow wszczął awanturę ze Stefanem Dymansem. W czasie sprzeczki Michalik wyrwał kołek z płotu i uderzył nim w głowę Dymansa. Uderzenie było tak silne, że Dymans poniósł śmierć na miejscu. Sąd na rozprawę powołał szereg świadków. Świadek Franciszek Rzepka został na polecenie Sądu aresztowany na sali rozpraw za fałszywe zeznania.

Po przeprowadzeniu rozprawy Sąd ogłosił wyrok na mocy którego Michalik został skazany na 6 lat więzienia.

Historie dnia

OSZUSTWO PIERŚCIONKOWE.

Na ul. Koletek nieustalony na razie osobnik, przedstawiający się za uciekiniera z Rosji, sprzedał podstępnie metalowy pierścionek jako złoty, za kwotę 40 zł., rolnikowi Stanisławowi Nowakowi, zam. w Brzozowej, pow. Myślenice.

USIŁOWANE SAMOBÓJSTWO.

Wezwano Pogotowie Ratunkowe na Planty Dietlowskie do Józefa Huczyka, rzeźnika z Warszawy, który w celu samobójczym wypił większą ilość kwasu solnego. Huczyka przewieziono do szpitala św. Łazarza. Powód usiłowanego samobójstwa na razie nieznany.

Repertuar

TEATR IM. SŁOWACKIEGO.

Piątek, 16.XII: „Klątwa".

Sobota 17.XII: „Baba dziwo".

6 SONAT J. S. BACHA na skrzypce solo wykona w dwóch wieczorach dr. Adolf Billig w Instytucie Muzycznym (ul. św. Anny 2).

Pierwszy wieczór (Sonata I, II i IV) odbędzie się w niedzielę 18 bm. o godz. 20-ej.

Kina

ADRIA: „Paweł i Gaweł".

ATLANTIC: „Bomby nad Szanghajem" i „Drapieżne maleństwo".

LOPP: „Złotowłosa".

PROMIEŃ: „Pensjonarka".

SCALA: „Zgrzeszyłem".

STELLA: „Przeciwne kłamstwo".

ŚWIT: „Ultimatum".

UCIECHA: „Zapomniana melodia".

WANDA: „Strachy".

KINO DOMU ŻOŁNIERZA: „Więzień królewski".

Radio krakowskie

PIĄTEK, 16 grudnia

6.57 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". 8.10 Płyta za płytą... oraz wiadomości bieżące. 11.25 Pieśni i piosenki w wyk. R. Crooksa (płyty z Warszawy). 14.00 Muzyka lekka (płyty). 14.20 Audycja dla dzieci: a) skrzynka w opr. Krystyny Krupińskiej, b) Poczytajmy sobie: „Antoni van Leeuwenhoch, pierwszy łowca bakteryj", czyta Lena Meyerholdowa, c) Muzyka (płyty). 14.50 Program. 14.55 Sprawy gospodarcze. 17.45 Dokąd jechać w święto? w opr. Bolesława Pągowskiego. 17.50 Lektura sportowa: Fragment z powieści Jana Wiktora „Orka na ugorze", czyta Alfred Woycicki. 18.00 „Piękno melodii klasycznej", reportaż muzyczny w opr. dr. Włodzimierza Poźniaka. 22.55 Lokalne informacje. 23.05 Zakończenie audycji.

SOBOTA, 17 grudnia.

6.57 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". 8.10 Płyta za płytą... oraz wiadomości bieżące. 11.25 Muzyka francuska (płyty). 14.00 Muzyka obiadowa w wyk. orkiestry rozgłośni katowickiej pod dyr. Jarosława Leszczyńskiego (z Katowic). 14.50 Program. 14.55 Sprawy gospodarcze. 18.00 Pogadanka aktualna. 18.10 Koncert Chóru Dzieci Krakowskich pod kier. Józefa Suwary. 22.55 Lokalne informacje. W przerwie o 23.05 „Zaczarowana skrzynka", felieton Bohdana Brzezińskiego. 23.55 Zakończenie audycji.

Radio śląskie

PIĄTEK, 16 grudnia

5.30 „Dzień dobry" — wesoły montaż płytowy. 6.30 Program na dziś. 11.25 Pieśni i piosenki w wykonaniu Ryszarda Crooksa — płyty z W-wy. 14.00 Pogadanka sportowa. 14.10 Koncert życzeń. 14.50 „Radiofonizacja kraju". 14.55 Wiadomości bieżące i giełda. 17.45 „Literatura śląska od Lompy do ks. Damrota" — pogadanka Mieczysława Tobiasza. 17.55 „Zimowy wieczór" — w wykonaniu zespołu świetlicowego z udziałem Pawła Żolneczko (śpiew) Wilhelma Kawy (gitara). Audycja w oprac. Feliksa Sachsego. 18.15 „Potrzeby organizacyjne rolnictwa na Śląsku" — pogadanka inż. Stefana Sznury. 18.25 Wiadomości sportowe. 22.55 Informacje. 23.05 Zakończenie audycji.

SOBOTA, 17 grudnia.

5.30 „Dzień dobry" — wesoły montaż płytowy. 6.30 Program na dziś. 11.25 Muzyka operetkowa w wyk. Orkiestry Marka Webera — płyty z W-wy. 14.00 Muzyka obiadowa w wykonaniu Orkiestry Rozgłośni Katowickiej pod dyr. Jarosława Leszczyńskiego. 14.50 Wiadomości bieżące i giełda. 18.00 Dwa oboje i rożek angielski. Wykonawcy: Wojciech Smyk — obój, Paweł Więcek — obój, Jan Moryś — rożek angielski. Ludwik van Beethoven: Wariacje na temat „La ci darem la mano" z op. „Don Juan" W. A. Mozarta. 18.15 Pogadanka aktualna. 18.25 Wiadomości sportowe. 22.55 Wiadomości sportowe. 22.55 Informacje. 23.05 Pogad. aktualna. 23.55 Zakończenie audycji.

Unieważnia się zgubioną książeczkę wojskową na nazwisko Singer Izak, Nr. 1910, wydaną przez PKU. Kraków.

Redaktor: JERZY CESARSKI.

Odbito w drukarni Sp. Nakładowo - Wydawniczej „Robotnik". Warszawa, Warecka 7.